

THƯƠNG ĐANG DƯỢC PHÒNG G. RENOUX

NHỨT HẠNG BẢO-TÊ-SU

Ở ngang nhà hát Tây. — Saigon

Tiệm củ của ông HOLBÉ và RENOUX

- Y-khoa được liệu đủ thứ
- Vật liệu để bào chế thuốc
- Vật liệu để dùng chụp hình
- Đồ tiện dụng cho người Langsa và người ngoại-quốc
- Đồ phụ tùng cho nhà bào chế thuốc
- Đồ phụ tùng về máy chụp hình
- Kiên và giấy để chụp hình
- Đồ để dùng bó rịt
- Dầu thơm thượng hạng đủ thứ
- Dầu mặng (Bạc-hà) thượng hạng

Thuốc nước hiệu R. để dùng mà bỏ nha-phiên của ông Holbé chế ra.
Nhu vị nào có mua thuốc của Thương đàng Dược-phòng G. Renoux thì phải nài cho có cái nhãn hiệu Xích-long (con rồng đỏ).

P. S.—Nêu vị nào có gởi thư xin, thì nhà Thương-đàng Dược-phòng G. Renoux sẽ gởi cho không một cuốn Dược-tính-học-biên có chỉ rõ cách dùng các thứ thuốc.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDIN ET FILS.
Tirage: 1.800 exemplaires.

Le Directeur-Gérant: NGUYỄN-CHÁNH-SẮT

Ng. ch. Sắt

NÔNG-CÔ MÍN-ĐÀM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce
PARAISSANT LE JEUDI

17e ANNÉE
NĂM THỨ 17

Ngày 7 Février
1918

農 賈 茗 談

Số 52

Ngày 26 tháng
chạp, năm Đinh-Ti

Mỗi tuần đăng báo ngày thứ năm

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỘ ĐỒNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm..... 5 \$ 00 Sáu tháng..... 3 \$ 00 Mỗi số..... 0 \$ 15</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an..... 20fr.00 Six mois..... 12 \$ 00</p> <p><i>Les abonnements sont payables d'avance.</i></p>	<p>Chủ nhơn: F. CANAVAGGIO</p> <p>Quản-ly, kiêm Chánh-chủ-bút: Nguyễn-chánh-Sắt</p> <p>Đóng-thủ-Liêng. — Nguyễn-viên-Kiều</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0m065 de large... 1 \$ 50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés. Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>RAO BÁO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gởi thư, hoặc đến tại Ban-quản mà thương nghị.</p>
---	---	---

Direction, Rédaction et Administration: 48, rue Hamelin. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Nông-cô Mìn-đam cung nà.
2. Cung hạ Tân-niên.
3. Cáo bạch.
4. Thiệt-nghiệp yếu luận.
5. Phở cáo đồng-nhân.
6. Lời rao cần kíp.
7. Canh-nông tương tế hội.
8. Sửa chỗ sai.
9. Hội Nhứt-báo viếng quan Thống-đốc.
10. Con làm còn biết kéo tơ.
11. Vả mình dựng vò chỉ tinh-thần.
12. Thế giới tân vận.
13. Hội Phước-thiện Gò-công.
14. Đồng-Dương thời sự.
15. Xin sửa lại.
16. Lời diễn-thuyết của quan Toàn-Quyền.
17. Đại-Pháp lễ nghi.
18. Nữ giới tu tri.
19. Trình-thám tiểu thuyết.
20. Cải lương tiểu quai.
21. Cuộc lạc thành.
22. Nên cho con đi học.
23. Ai tin.
24. Các lời rao thương mại.

TIỆM HỌA GHƠN DUNG
Nguyễn-đức-Nhuận

ở ngang gara xe lửa Gia-định

Tiệm này vẽ theo thể cách khéo lắm, để trăm năm cũng không phai. Qui-vị có gửi hình chụp sẵn lên về hoặc gửi thơ thương-nghị đều chỉ xin để bao như vậy:

M. Nguyễn-Đức-Nhuận
Dessinateur à Giađinh.

BẢN THƯ KEM... MAU LẮM! MÀ HAY KỶ CANG
TIỆM MAY

Nguyễn-hữu-Sanh

Ở gần Gara xe lửa Cầu-ông-lãnh

Máy dệt các ứ kiểu áo-xiêm quần, dài, và y-phục Âu-châu (paletot) theo thức thê. Có bán sẵn, vải-bò, tơ-lụa, kiểu mới bông-lạc, lạt-ông-Bắc, Cẩm-châu Tàu, cùng hàng Tây, hàng Nhật-hồn, các màu sắc. Vải, Nhu, Xuyên, Lành (Trung-huê). Nhuộm Gia-dụng, thật tốt.

Thơ, tuồng, truyện-quốc-ngữ bán sỉ và bán lẻ, vân vân ! ! !
Nêu chư-qui-vị, muốn hỏi kiểu-dã chi, xin viết thư về:

M. NGUYỄN-HỮU-SANH,
110, Quai de Belgique, Cầu-ông-lãnh, SAIGON.

Nhà in và nhà bán Sách

của

MADAME Vve HUYNH-KIM-DANH

14, rue Catinat - Saigon

Tại nhà in tôi có in đủ các thứ thơ tuồng truyện sách, có in các thứ thiệp mời đám cưới, thiệp tang, cùng các thứ thiệp đủ kiểu đủ cách, rất khéo rất đẹp, tùy ý liệt-vị, cũng có đóng bì sách nhiều kiểu nhiều màu hoa-hoè rực rỡ, có bán đủ các thứ sách và giấy mực cho học trò dùng. Liệt-vị muốn in vật chi hay là đóng sách, thì tôi lại làm rất mau mắn, và tính giá rẻ. — Kính xin Lạc-châu chư quân-tử có viết thư lên đến Saigon tiện đường xin ghé tiệm tôi, thì tôi rất cảm ơn và cũng vui lòng tiếp đãi.

Tuấn Kim-vân-Kiểu in rồi hay làm trọn bộ. 0 \$ 90
Hành-từ-cách-ngôn có ích cho trẻ em... 0 \$ 50
Lạc-vân-tiên có hình hay lắm..... 0 \$ 60

Madame Vve HUYNH-KIM-DANH.

Cần khải

Bản-quán rất khen rất kính Mme Vve Huỳnh-kim-Danh là đơn bà góa mà có tâm chí lo việc đại thương, một mình mà quản suốt nội một nhà buôn bán lớn như vậy, thiệt là nữ trung trường phu đó. Vây xin Lạc-châu ráng giúp thêm cho người bán vưng lâu dài đừng để làm gương cho phụ nữ giới.

NHÀ IN VÀ NHÀ BÁN SÁCH

J. Viet,

Nhà in này lập ra đã hơn 10 năm rồi, in đủ các xứ các kiểu, có lãnh in đó tại kho sách Nhà-nước và các Sở Tham-biện. — Có đóng bì sách đủ kiểu, rất khéo rất đẹp. — Có in đủ các thứ thiệp quan hôn tang tế, nhiều kiểu nhiều màu hoa hoè rực rỡ, mạ vàng cũng đẹp. — Vây xin Lạc-châu chư quân-tử, có cần dùng viết chi, hãy đến tiệm tôi, tôi đã làm mau mắn mà tính giá lại rẻ. — Tiệm tôi cũng có bán đủ Thơ, Tuồng, Truyện, Sách

NÔNG-CỎ MÍN-ĐAM

恭賀新年

BONNE ANNEE

LE NÔNG-CỎ MÍN-ĐAM

A ses abonnés, ses lecteurs et ses amis

SAIGON

Cung hạ tân niên

Năm mới này đáng vui, năm mới này đáng hạ, năm mới này là năm Mậu-Ngũ 1918 mà nhỏ hơn tôi hết 51 năm, Mậu-Ngũ trước là 1858, mà lớn hơn tôi có mười tuổi; Mậu-Ngũ trước thì nước rung-rinh non khắp-khởi, cây xo xài cỏ bầu-nhàu, vì trẻ chửa quen thầy, con còn lạ mẹ, Mậu-Ngũ này thì nhà giọc-ngan đường thẳng-rắn, người thông-thả vật sum-sê, cũng vì trước lạ sau quen, trước cay sau ngọt.

Nhơn mặng năm mới, cung hĩ các thân-bằng, tôi ao-ước sao quốc-dân ta sẽ đặng gặp một lần Mậu-Ngũ nữa. Lời vua Nghiêu có nói rằng: Đa thọ đa nhục là hồi nào kia, chớ như đời này đặng đa thọ thì càng đa quý, quý là: ăn mặc thiếu chi đồ Âu, Mỹ, khởi cư đều sang chước văn-minh, đau thì Lương-y-viện vệ-sinh, để thì Dục-thai-đường bảo-đương, nhà Đại-học sáng-sáng trước mặt, cho văn-sĩ thành danh, cuộc đại-thương xan-bần bên mình, cho ngô-nhơn cạnh lợi. Nghề cơ-xảo thiếu chi Công-du-Tử, cuộc lý-tài biết mấy Tấn Thạch-Sùng; của muôn văn cầm một nắm nhẹ như lông, đường ngàn dặm đi một ngày cũng tới, giàu nghèo cũng thung dung bình-dẳng, sang hèn đều thơ thới tự-gi, may gặp thẳng trào, vui nhờ thanh thê, đong hoan tân tuê, kính chúc tam ngôn:

Kính chúc Đại-Pháp bình cường quốc phú,

Kính chúc Đông-Dương vật phụ dân khương,
Kính chúc đồng ban thọ giên tân hóa.
NGUYỄN-VIÊN-Kiểu kính hạ.

Cáo bạch

Nhơn dịp Tết bản-quán xin kiều lỗi cùng liệt-vị Tôn-bằng và quý-hữu cho nghĩ một kỷ thu năm rông 4 Tết này, qua đến thứ năm nhằm 11 tháng giêng thì số 53 mới xuất bản, và lại trong lúc này in lịch ra không kịp, vậy bản-quán cũng xin kiều luôn, ra giêng bản-quán sẽ gửi cho một vị mỗi tầm lịch Tân-niên để làm kỷ-niệm.

Nông-cỏ Mìn-đam
Cần cáo.

實業要論

THIỆT NGHIỆP YẾU LUẬN

(Tiếp theo)

A-Bích Bác-sĩ đường kẻ tân pháp

Nguyễn ông A-Bích là người Bác-sĩ nước Banh-git (Belgique) ấy

là một tay Đông-vật-học-gia rất có danh, sau người lưu ngụ bên Bắc-Mỹ Hiệp-chúng-quốc (Etats-Unis, Amérique du Nord) người thường viết bài cho các Báo-quán, nên mới nổi danh trong một lúc, người có làm mấy bộ sách gọi là « Gia-cầm học » rất có ích cho xã-hội, thiên-hạ đều khâm trọng, duy có một bộ gọi là « Đường-kẻ-tân-pháp » lại càng hi kỳ hơn nữa; ấy là sách dạy nuôi 12 con gà mái, mỗi năm thu lợi được 5 trăm đồng. Báo-giới cũng bọn Khoa-học-gia, ai ai cũng phục tài mà kính trọng người.

Nếu nay lấy sự tư-tưởng tân hóa của quốc-dân ta thì chỉ có một điều cần yếu hơn hết là phải lo cải lương những nghề nghiệp học thuật mà nghiên cứu lần lần cho mỗi món mỗi phát minh, thì các nghề chuyên môn thiệt hành trong quê-vực ta mới có ngày thành tựu.

Nhưng quốc-dân ta bây chầy tuy cũng biết làm ăn vậy, cũng nông thương công nghệ vậy, song chưa quen học chuyên môn, những nghề nhỏ mọn ít hay dùng sự thiệt hành mà làm cho có qui-cù (pratique). Chớ như bên châu Âu, châu Mỹ, trong nghề nghiệp làm ăn, dầu nhỏ mọn thế nào người ta cũng giữ theo một thước mà làm, nhờ vậy mà vạn vô nứt thắt.

Cho nên thê thường xưa nay quốc-dân ta mà có nuôi gà, thì bắt quá là năm mười con, hoặc để dành đãi khách, hoặc đỡ lúc túng ăn vậy thôi, chớ ít ai mà tưởng cho việc nuôi gà là một nghề làm giàu bạc vạn bao giờ.

NHÀ CỎ MICHEL.

L. CAFFORT kẻ nghiệp

Đường Catinat, môn bài số 32, 34, 36, 38 — Saigon

SÙNG BÀN CHIM

KHÍ GIẢI, THUỘC ĐẠN ĐU THỨ. Đồ phụ tùng sẵn sẵn.

Xe máy đẹp hiệu « ALCYON » và hiệu « SPHINX » (nhà Caffort đại diện cho hai hiệu này ở Nam-kỳ). Kế phụ tùng xe máy đẹp (là vỏ xe, ruột xe, đèn, ống thực, vân vân) ĐỒ NỮ TRANG, đồ trang lý và đồ bằng bạc, đồng hồ để thờ, đồng hồ trái quít hiệu « Lap ».

Chuyên đo cổ, đo đai, đo đai-dông cho người Annam dùng. Vàng đỏ có giấy làm chừng 18 Carat.

GIÁ RẺ LAM. ÍT TIỆM BÌ KỊP !

Số gửi vào Lạc-ôn-tu cũn MAU LẠ.

Lời Trao

Kính cáo cùng chư qui-vị đặng rõ, nay tôi có lập một tiệm tại Bình-tây đường Gia-phú tiệm này sửa xe máy, sơn hãm xe máy, xi-nickel, đóng xe kéo, sửa xe kéo, và có bán đủ các thứ phụ tùng cho xe máy và xe kéo, xin qui-vị tưởng nghĩa đồng-bang, có sửa máy chi, đem đến tôi sẽ tính giá rẻ, lại trong tiệm cũng có trữ bán sách Diên-lục cổ tịch, cuốn thứ nhất.

Ngu-vân-Tul kêu rằng: Tư-Khỉ tại đường Gia-phú, Bình-tây.

NGUYEN-VAN-MIT
110, Rue d'Adran, 110, SAIGON

Kính cáo cùng chư qui-hữu đặng rõ. Nay tôi mới mở một cái tiệm bán nón Langsa đủ thứ, kiểu lớn nhỏ và đủ thứ màu thật tốt nhưt hạng, tại tiệm tôi có một người làm giấy, bán nón rất khéo và ăn rẻ hơn các nơi. Xin qui-hữu đời gót ngọc đến tiệm tôi chơi, trước là coi cho vừa lòng, sau giúp giùm cho đồng-ban. Xin qui-hữu vui lòng đến xem thì rõ. — Như qui-hữu ở các nơi có muốn mua đồ thì gửi thơ cho tôi thì tôi sẽ gửi đồ lập tức.

Nều nay mà tôi thuật việc buôn bán trứng gà bên Mỹ-quốc ra đây, chắc sao quốc-dân ta cũng có nhiều người nghịch liệu mà cho là lời nói hoang đàng chớ chẳng không.

Tại thành Niêu-do (New York) và thành Ba-thạnh-dồn (Washington) bên Hiệp-chúng-quốc, mỗi năm mua gà vịt và trứng gà của các nước tính ra hơn 6 trăm muôn đồng, còn nói chi những heo bò dê ngựa thì biết bao nhiêu mà kể cho xiết được. Tại thành Ba-thạnh-dồn có một cái nhà hàng kia mỗi ngày xài hết một trăm tạ trứng gà, tại Niêu-do mỗi ngày lại xài đến một trăm rưỡi tạ. Cho nên cái số nói 6 trăm muôn đồng đó là số chót, không lấy chi làm lạ cho lắm.

Theo thời buổi này thì nghề nuôi gà là một nghề làm ăn rất đáng tiện, mà được lợi rất to, nhưng người xứ ta chưa quen làm chưa thạo lợi, nên cho là một nghề hèn mọn mà thị thường, chớ chừng làm thử mà được việc rồi thì mới biết đó cũng là một chức mà tạo thành Đào-công sự nghiệp vậy.

Đương trong buổi cạnh-tranh quyền-lợi, mà nhân-loại đứng chung với nhau trên trái đất này, những người biết đem vốn nhỏ ra mà cầu lấy lợi to, lại dụng độ có chừng, cuộc lý-tài hay nhứt, thì có nước nào cho hơn được người Đại-Pháp. Mà người Đại-Pháp lại là thầy ta, thế thì ta phải bươn bả theo thầy mà học cho rành phứ-thuật.

Và chẳng cái nghiệp nuôi gà này người Pháp đã cho là một môi tài-nguyên to tác. Tôi xin kể sơ

cho chur-tôn làm thừ, bên nước Pháp người ta nuôi gà mái cho tới 4 ngàn muôn con, đánh ra giá bạc nhăm 2 ngàn muôn đồng. (5 cát mỗi con) Lây ra một phần 5 trong số ấy để làm đó hộp mà bán ước được 4 trăm muôn đồng; mỗi năm nó sanh sản ra ước được 8 ngàn muôn con gà con, đem ra chợ mà bán cũng được 2 ngàn 4 trăm muôn đồng, còn về tiền bán những gà thiêng, hoặc gà mái mập béo, cũng được chừng 2 trăm muôn đồng; về phần tiền bán trứng mỗi năm cũng được 4 ngàn muôn đồng.

Tính chung hết số tiền bán gà con, gà mái, gà thiêng và trứng, mỗi năm ước có 8 ngàn muôn đồng.

Nều vậy thì nghề nuôi gà này quả thiệt một môi lợi rất to tác là dường nào!

(Sau sẽ tiếp theo)

NGUYỄN-CHÁNH-SÁT.

Phò cáo đồng nơn

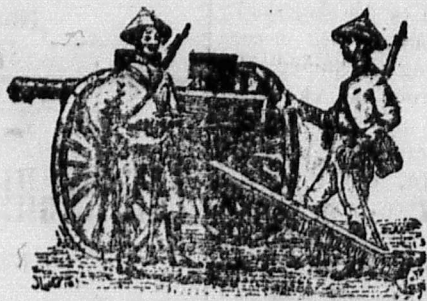
Hàng lai thứ vàng, thâm thoát mà từ "Nông-Cổ Min-Đam" nay đã 17 tuổi rồi. Từ ngày tôi ra gánh lấy cái trách-nhệm này đến nay vẫn đã trọn một năm, thiệt cũng nhờ ơn liệt-vị có lòng huệ-cổ, chẳng hề lời thò kệ-h của tôi, nhờ vậy mà người duyệt báo càng ngày càng tăng số.

Nhưng số khán-quan đồng chừng nào, tôi lại càng nặng lo chừng này, xét vì tôi học vấn thô sơ, e bất kham chức-trách mà e phụ lòng huệ ái của chur-tôn. Nên tôi phải chọn thêm vài ông tân-học vài người cựu-học đặng giúp sức với tôi mà làm cho hoàn toàn cái nghĩa-vụ.

Năm rồi tôi khởi sự kể từ số một ngày 1er février 1917, đến nay đã mưng một năm rồi, vậy trong chur-tôn như vị nào đã mưng kỳ mua Báo của mình mà có lòng tốt giúp bổn-quán luôn thì xin gửi thư cho bổn-quán rõ đặng có đặng qui-danh vào số năm mới và lo in nhũn mà gửi cho tiện hơn, nếu để việc này thì có nhiều khi thường hay lầm lộn.

Kỳ này bổn-quán có gửi theo một tờ danh-chi mua nhứt-trình. Xin chur-tôn để danh-tái, tước-nghe và

THUỐC ĐIỀU HIỆU SÚNG ĐỒNG

BAO XANH
Mùi đã ngon mà giá lại rẻ

hương-quán vào đó rồi mua Mandat đính theo mà gửi cho bổn-quán cũng đủ, khi phải viết thư làm chi cho thất-công.

Còn vị nào ở xa nhà thơ, mua Mandat chưa tiện, thì xin gửi tờ ấy lên trước, rồi 5 ba tuần sau có dịp sẽ gửi mandat cũng chẳng muộn chi, xin chur-tôn chớ ngại.

Luôn dịp này tôi xin tỏ sự trẻ nãi mấy kỳ nay cho chur-tôn làm thừ. Nguyên hôm lễ Sinh-nhật (25 Décembre) nhà in nghỉ luôn 3 ngày đến ngày thứ tư mới khởi sự sắp, chiều thứ 6 mới rồi, sáng thứ 7 còn phải gửi lên cho Chánh-phủ, kiểm duyệt (Censure) chiều thứ 7 mới được phép in thì đã tôi rồi, kể sáng chúa nhật nhà in nghỉ, qua thứ hai mới chạy được, nội ngày thứ hai chạy mới vừa xong, sáng thứ ba là 1er lan, ăn tết Tây nhà in nghỉ nữa. Qua ngày thứ tư, ấn-công còn phải rã khuôn trả chữ hết một ngày nữa, thứ năm mới khởi sự sắp. Rồi đó mà nó lòng thông hoài tuần kia đưa qua tuần nọ, phần thì gần Tết nhà in nhiều viết quá, nên khó mà tránh cho khỏi cái sự trẻ ấy; vậy còn có một kỳ nữa đây cho qua cái Tết này rồi, thì tôi sẽ ráng làm cho tuyệt cái sự trẻ ấy; cúi xin chur-tôn miêng nghị.

Hôm rày bổn-quán lấy làm hân hạnh mà tiếp được thư và mandat của nhiều vị rất có thanh-tì-h với bổn-quán, gửi đến đặng tiền nhứt-báo năm mới. Thiệt bổn-quán cảm cảm chẳng cùng, nhưng chẳng biết lấy chi mà hồi đáp cho vừa, nên phải đăng báo một ít lời mà tạ lòng huệ-cổ, xin liệt-vị nhậm tình.

Nông-Cổ Min-Đam chủ-bút,
NGUYỄN-CHÁNH-SÁT.
thoát mạo.

Lời rao cần kiệp

Kính lời cùng chur-tôn đặng rõ: Vì muốn tránh cho khỏi đều gian giới, thì kể từ ngày nay sắp về sau hễ có ai đem Facture của nhà Nông-Cổ Min-Đam đến mà trình

cho Chur-tôn, thì xin Chur-tôn coi cái Facture lại cho kỹ, nh nqua có dấu ký tên của tôi là Nguyễn-chánh-Sát, thì sẽ trả tiền, bằng ký tên nào khác không phải tên tôi, hoặc ký mà để P. l'Adminis-trateur du journal cũng chớ tin mà trả tiền chi hết. Vì tôi chẳng hề chớ phép ký tên thế cho tôi trong việc tiền bạc nào cả, xin Chur-tôn nhớ giùm, cho khỏi sanh đều bất tiện.

Nông-Cổ Min-Đam
Quản-lý, kiêm Chủ-bút,
NGUYỄN-CHÁNH-SÁT
cần thiết.

Canh-nông tu'ong-tê hội

A. — LO SỰ ÍCH LỢI CHUNG :

Ở mấy tỉnh điền thổ đã đạt thành lâu năm rồi, như là Mỹ-tho, Gò-công, Tân-an, Chợ-lớn, Bến-tre vân vân; mua ruộng đất thì cũng như bên Tây người ta cho

Nhà-nước vay vậy (rentes sur l'Etat) nghĩa là xuất vốn ra thì nhiều mà còn thâu huê lợi về thì ít lắm; chúng có một sự có lợi chắc mỗi năm mỗi có mà thôi. (Trong các tỉnh nói trên đây, cứ 100 gia lúa muốn thì bán từ 800\$ tới 1000\$ cũng như bạc cho vay 7o/o mà thôi (7 phần).

Nhưng mà, nghĩ lại bên Tây người ta cho Nhà-nước vay thì sự lợi thiệt chắc, chớ bên này tuy ruộng đã đạt thành rồi mà huê lợi cũng còn một may một rủi lắm, có chắc chi đâu. Như năm nào bị mưa nắng không chừng thì ruộng cũng thất vậy. Mấy năm đó tá-diến có lúa đầu mà dong cho chủ.

Mà hai đều tai hại này chúng ta có phương thế chi mà trừ cho đặng hay không?

— Có chớ.

Như thiếu nước mưa thì đem nước sông lên ruộng, bằng có dư thì ta lại xả ra cho nó xuống sông.

Đã biết rằng có thể trị được mặt đầu, nhưng mà việc nhiều người, kể thì làm người thì không, nên làm không đặng. Mà đầu cho hết thầy có đóng một lòng mà làm đi nữa, lại không có mỗi giống, thì mỗi người làm theo mỗi ý cũng chẳng nên việc được.

Thuốc hút
hiệu
CÀ-LÔP
(TRÁI ĐẤT)

Là một thứ
người ta ưa
dùng hơn và
hay hỏi mua
thường lắm

Có một mình hãng DENIS FRÈRES
có trừ mà thôi.

Chỉ có hội Canh-nông thì hội đứng mà làm, nghĩa là xuất bạc của hội ra mà đào kinh lớn ngoài sông vô đồng, rồi đào nhiều kinh nhỏ để ra tứ hướng dẫn nước thông lưu cho khắp các nơi. Làm cống Xi-mon (ciment) chắc chắn, có cửa sắt nơi vòm kính cái. Có lập điều lệ chung để mà đóng hay là mở cửa này, và tu bổ kinh, bờ và ván. Như vậy thì mới bảo toàn được sự phát đạt cho mọi người hết.

Bạc tốn hao mà làm các sự hữu ích này thì chia ra nhiều năm, mà trả lại cho hội, và cứ theo số ruộng đất nhiều ít mà chia nhau chung chịu.

Nghĩ lại mà coi, hai điều hại to này ai ai cũng đã biết cách thế mà trừ như vậy rồi hết, duy có một điều này là người mình khi nào thấy công việc chi ích lợi chung cho nhiều người như vậy thì tưởng là có một mình Nhà-nước làm mới dựng mà thôi, cho nên cứ trông cho Nhà-nước lo cho mình. Ngồi đó mà trông hoài năm này qua năm kia đến trọn đời người mà chẳng thấy chi hết.

Phải biết Nhà-nước là cha nhiều con, có sức đâu đã lo việc lớn rồi lại còn phải lo việc nhỏ như vậy nữa sao?

B. — BINH VỰC QUYỀN THẾ

Trong một cái đồng lớn kia, một tổng, một làng kia, ruộng đương tốt, Nhà-nước làm lộ đi ngang qua, hay là đào một cái kinh đi ngang qua, không để lộ ấy làm cho bí nước lại, ruộng phải bị lụt, hay là kinh ấy đem nước mạnh vô mà hư ruộng đi, mùa màng thất hoái.

Như vậy thì cậy sức hội Canh-nông ra kêu nài cho mình, quan trên xét lại mà sửa cách cho mình khỏi bị hại như vậy nữa.

C. — BINH VỰC QUYỀN LỢI

Nhì nông xứ ta thuê nay chỉ cứ cấy sâu cuối bằm, chăm chỉ cấy lúa cho tốt, cuối năm dựng mùa thì vui, thì máng, chứ chẳng có nghĩ xét đến cho biết cái hạt lúa hạt gạo của mình chờ về xứ nào mà bán, về đến xứ đó bán giá bao nhiêu một tạ,

đặng sánh với giá mình bán tại xứ mình, rồi suy tính lại coi mình bán như vậy có đủ sự lợi mình đặng hưởng nhờ hay không? Hay là bị người ta mua đi bán lại ăn xối-bớt hết phần nhiều sự lợi của mình đi chẳng. Không có đoàn-thể cùng nhau đặng mà cầm giá lúa của mình. Quyền định giá bấy lâu nay thì để cho người mua lúa cầm luôn luôn. Như vậy thì thất lợi của mình biết là bao nhiêu?

Hội Canh-nông lập ra rồi thì chúng ta đặng thế mà qui trừ lúa chúng ta về một mối là nơi kho của hội, chúng ta sẽ đặng một ý định; phải giá mới bán, không thì thôi, bằng như ai có túng tiền xài gấp thì bạc của hội ra cho mà xài đỡ.

Lại có lẽ hội cũng có thể mà lập nhà máy xay lúa của hội-viên, rồi bán gạo cho đặng thêm sự lợi cho người có lúa nữa; cũng là có thể mà giao thương cùng ngoại-quốc bán ngay những đồ thổ-sản của chúng ta về tới xứ người ăn dùng đó, thì lại đặng thêm một lợi rất to nữa.

2o Lập nhà cho vay giúp-đỡ nhau, cứu chủ-điền nhỏ; giúp tư-bản cho người quản khai ruộng đất lớn.

Khoản này rất quan trọng, càng nghĩ chừng nào thì càng mưu diệu cao thâm chừng nấy, càng dục cho chúng ta phải mau mau mà lập hội Canh-nông.

Bấy lâu nay, bởi hai cơ này mà phần nhiều điền-chủ cùng nông-phu chúng ta phải bán rẻ lúa khi đầu mùa: Một là túng xài việc nhà việc quan thuế, hai là không có kho mà vựa lúa lại, đặng mà chờ giá.

Bán như vậy thì 100 gạ thất lợi ít nữa cũng 15 \$ 00, mà có nhiều ông điền-chủ mỗi năm phải cần-dùng bán lúa giá đó cho tới hai ba ngàn gạ đặng mà xài thì có phải thất hết ba, bốn trăm đồng một năm hay không? Còn nói chi đến số lúa của nhà nông-phu, không kho, không vựa, bán giá đó thì biết là bao nhiêu mà kể sự thất lợi có mấy chục triệu bạc dư.

Khi lập thành hội Canh-nông rồi, kho tàng cho đều đủ, thì mới khỏi lo thất lợi như vậy nữa.

Hội-viên ai có lúa thì chờ đến gởi tại kho chung của hội, đặng mà chờ giá, như có túng xài bao nhiêu, thì hội ra bạc cho

COGNAC P. O.
JULES ROBIN & Cie

Rượu Cỏ-Nhất

HIỆU

RÔ-BANH

Có một mình hàng

LOUIS OGLIASTRO ET Cie

Có trữ mà thôi

Ấy là một thứ rượu rất diệu, rất ngon, rất quý, nội còi Đông-Dương này thiên hạ đều biết.

Muốn mua cho có rượu ngon, thì phải nài cho được cái nhãn hiệu này mà thôi.

mà xài đỡ, tới khi bán lúa rồi sẽ trả lại. Tính lời 12% mà mượn mấy ngày thì lời mấy ngày mà thôi.

Ấy là giúp đỡ nhau trong lúc túng ngặt; còn nói qua sự cho vay lâu ngày thì càng thêm thấy sự ích lợi rất to hơn nữa.

Xứ nào điển-thủ chia ra manb-múng về tay dân-tộc làm chủ nhiều người, thì xứ ấy giàu có mà lại dễ bề cai trị nữa. Bởi sao? Là vì mỗi người lo săn-sóc một khoảnh đất của mình, có thể mà làm đặng từ từ hơn ruộng đất mượn của người ta, thì sự lợi cũng phải nhiều hơn vậy. Mà những điền-chủ nhỏ ấy có qui-mô ở đất đó rồi sanh con cháu ra cũng dính gốc rễ nơi đó, thì người càng thêm đông mà đất càng thêm hẹp, tất nhiên phải biết kiếm-cần đầu cho chẳng nên đại-phủ gia đi nữa, thì cũng đặng ấm no; tiền bạc chia đều tay, nhà nhà sanh lễ nghĩa, mà lại có cái quyền tự-do thêm nữa, khỏi cầu lụy ai trong việc cai quản sự-nghiệp của mình, không từng quyền ai trong việc cứ đặt người cai trị mình, tánh tình lương thiện, biết kiên phép, kính sợ quan; có phải là một cái bực cho xã-hội, cho quốc-gia trong bề cai trị, cũng là trong đường tấn hóa hay không?

Cái bầu ấy hội Canh-nông có thể mà làm đặng, vì hội Canh-nông có thể mà làm cho những chủ-điền nhỏ nhỏ khỏi mất đất của họ, lại cũng có thể mà buộc chun họ lại tại nơi đồng ruộng, cho bớt cái số dân vô cùng vô cực mà tụ hội đến mấy nơi châu-thành đặng kiếm ăn xấp thời mà làm nghề hạ tiện như là kéo xe vát đồ vận vắn.

(Sau sẽ tiếp theo)
Mỹ-tho Canh-nông-hội
Phó Hội-trưởng
TRẦN-NGUYỄN-LƯỢNG.

Hội Nhứt-báo

Viêng Quan Thống-độc Nam-kỳ

Nguyên hôm 30 Décembre 1917 rồi đây, ông Hội-trưởng hội Báo-chương Nam-kỳ có vào đình mà yết kiến quan Thống-độc Nam-kỳ Le Gallen, trước là làm lễ mừng ngài nhậm Nam-kỳ, sau là dâng chức Hội-viên danh-dự (Membre d'honneur) cho ngài y theo điều thứ 5 trong chương-trình của Hội.

Bởi cơ ấy, quan Thống-độc Nam-kỳ có mời hết các Phó-viên trong ty Quân-lý hội Báo-chương, nên hôm thứ ba này nhậm 5 Février 1918 lối 9 giờ ban mai, 6 vị Phó-viên hội Báo-chương Nam-kỳ là: bà Rose Quaintenne, ông L. Henry, ông F. Canavaggio, ông Nguyễn-văn-Cửa, ông de Lacheyrotière và ông Nguyễn-chánh-Sát, đều dắt nhau vào đình quan Thống-độc Nam-kỳ nà yết kiến Ngài.

Quan Thống-độc Le Gallen lấy hậu tình mà tiếp đãi 6 vị Phó-viên và chuyện trò rất nên vui vẻ, và Ngài có tỏ bày nhiều cái ý-kiến rất nên mẫu diệu cao thâm về phận sự các tòa soạn báo, làm cho các Phó-viên thấy điều vui lòng toại chí.

Trước hết Ngài tỏ ý vui mừng mà nhậm lãnh chức Hội-viên danh dự trong hội Báo-chương, rồi Ngài lại bang khen rằng Hội này lập ra rất hợp thời thế và rất hữu ích vô cùng.

Ngài lại hứa rằng từ đây sắp về sau, Ngài sẽ cho các Báo-quán Tây và Nam loan phiên nhau mà ấn hành những tờ công-văn rao báo về việc chánh-tị thuộc trong Lục-châu và Ngài sẽ định giá mà trả tiền cho mỗi nhà Nhứt-báo chẳng kể hồ sót nhứt-báo nào cả. Ông Hội-trưởng liền thay mặt cho mấy vị Phó-viên mà cảm tạ ơn Ngài.

Khi nói qua đến việc kiểm duyệt nhứt-báo quốc-ngữ thì ông Nguyễn-văn-Cửa có bẩm trần cùng quan Thống-độc rằng Chánh-phủ buộc các sở nhứt-báo quốc-ngữ mỗi kỳ phải dịch trọn tờ nhứt-báo Quốc-ngữ ra chữ Langsa mà nộp cho Chánh-phủ kiểm duyệt; như thế thì thiệt hại cho các nhà Nhứt-báo Quốc-ngữ phải mượn người dịch tốn tiền nhiều quá, xin Ngài chám chước cho các Báo Quốc-ngữ nhờ cùng. Ông Nguyễn-chánh-Sát cũng bẩm tiếp thêm rằng, Nhứt-báo Quốc-ngữ của chúng tôi tuy là Annam bình bứt mặc dầu, song mỗi nhà Nhứt-báo đều phải có một người Langsa đứng đầu mà chủ

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LÔP

(TRÁI ĐẤT)

Mùi nó thơm tho diệu dàng chẳng có thứ nào bì kịp.

Có một mình hàng DENIS FRÈRES

Có trữ mà thôi

Sữa chó sái

Kỳ báo số 51 tuần rồi trương thứ 8 nơi bài "Canh-nông tương tế hội" khoản giữa, gần dưới chót, câu: Cho vay lời 73.651.000 quan; xin đọc lại: Cho vay tới 73.681.000 quan.

trương còng gánh vát hết cái trách-nhậm, responsabilité) dượng-ky tướng khi Chánh-phủ cũng tin cậy được mà.

Quan Thống-độc mỉm cười và khen, lời ông Cửa và ông Sát nói rất hữu lý, nên Ngài có hứa rằng từ đây Ngài sẽ cho phép rộng về sự kiểm duyệt Nhựt-báo Quốc-ngữ, để cho các Chánh Chủ-bút tự liệy lấy, coi bài nào đáng ấn hành thì ấn hành bằng không thì thôi tùy thích.

Các vị Phái-viên Hội Nhựt-báo lại bằm với quan Thống-độc, xin Ngài mở lòng rộng rãi mà cho các quan viên chức sắc giúp việc tại Chánh-phủ và trong 20 hành tỉnh Nam-Kỳ, được nghỉ ngơi thong thả trong ba ngày Tết Annam theo lệ xưa nay, vì lúc trước đây có một tờ Châu-tri của quan quyền Toàn-Quyền là ông Van Vollenhoven trong tuần tháng Mai năm 1914, không cho nghỉ trong ba ngày Tết. Quan Thống-độc đáp rằng Ngài rất vui lòng mà cho quan viên Annam khắp trong lục-châu được nghỉ luôn trong ba ngày Tết, và Ngài sẽ xin với quan Toàn-Quyền mà hủy tờ Châu-tri ấy đi. Ngài lại hỏi rằng có thể mà bỏ những tục lệ cũ mỗi năm đêm ngày Ngươn-dán, mà hương chức làng phải đến hầu bá quan Chủ tịch được chăng?

Mấy ông Phái-viên Annam bằm rằng ấy là cái phong tục tốt của người Annam thuở nay, tưởng chẳng nên bỏ. Quan Thống-độc cũng y lời.

Rồi đó các vị Phái-viên vừa muốn tạ từ quan Thống-độc mà lui chơn thì Ngài mời các vị Phái-viên ở nán lại giây phút mà tự xem cuộc ban thưởng cho mấy ông mấy bà đã có lòng hảo nghĩa xướng cử cuộc quyền tiền cứu giúp cho những người Bắc-kỳ bị nạn trong năm 1915. Ngài nhắc lại rằng lúc ấy Ngài còn ngồi Khâm-sứ Bắc-kỳ cho nên Ngài đã chẳng biết hội lạc-quyền ấy hết lòng sốt sắng là thế nào, nên ngày nay Ngài rất đẹp lòng mà được hẳn thân khen thưởng mấy người Nam-kỳ có lòng tốt, biết xét câu thơ từ hồ bi mà cứu giúp người Bắc trong cơn khốn đốn ấy.

Khi cuộc ban thưởng xong rồi mấy người lãnh thưởng lui ra, chừng ấy hội Phái-viên nhựt-báo mới từ tạ quan Thống

độc Nam-kỳ mà lui gót. Ai nấy đều cảm tình Ngài có lòng khoan hậu mà tiếp đãi Hội Báo-chương rất nên niềm nở.

Luôn dịp Bôn-quán xin kể qui-danh các ông các bà được phần ban thưởng cho khán-quan hiểu rõ để làm kỷ-niệm.

Bà Phu-nhơn Diệp-vân-Cương Gia-định, được Hoàng-đế sắc tứ một tấm bản son có 4 chữ vàng *Hào nghĩa khả gia*.

Bà Phủ Hải Gocong, được Hoàng-đế sắc tứ một tấm *Kim-bội*.

Bà Lê-phát-Thanh Saigon, được Hoàng-đế sắc tứ một tấm *Kim-bội*.

Bà Lương-v.-Mỹ Cholon, được Hoàng-đế sắc tứ một tấm *Kim-bội*.

Bà Monier Vinhlong, được Hoàng-đế sắc tứ một tấm *Kim-bội*.

Bà Trần-thị-Thọ Vinhlong, được Hoàng-đế sắc tứ một tấm bản son có 4 chữ vàng *Hào nghĩa khả gia*.

Bà Trương-thị-Loan Vinhlong, được Hoàng-đế sắc tứ một tấm bản son có 4 chữ vàng *Hào nghĩa khả gia*.

Ông Đốc-phủ Kiệt Đất-bộ, được Hoàng-đế sắc tứ một tấm bản son có 4 chữ vàng *Hào nghĩa khả gia*.

Ông Trương-vân-Ngân, được Hoàng-đế sắc tứ một tấm *Kim-khánh* hạng nhì.

Ông Lê-bá-Trung, được Hoàng-đế Sắc-tứ một tấm *Kim-khánh* hạng ba.

Ông Nguyễn-Đào được Hoàng-đế sắc tứ Hàng-lâm-viên điện-bộ.

Nay bôn-quán cũng hết lòng kính phục và mừng cho các ông các bà có lòng hảo nghĩa mà ngày nay đã được phần vua gởi mật, làm người ở đời mà được vậy thì quý biết dường nào.

N. C. M. Đ.

Con tấm còn biết kéo tơ

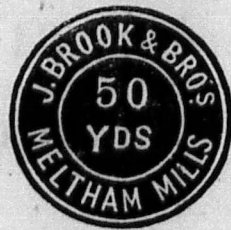
Saigon, le 18 Septembre 1917.

Kính thăm ông chủ-bút Nông-Cổ Min-Đàm an hảo. Xin ông rộng lòng miến chấp, hèn lâu vì mắc bận việc nhà tôi cam thất lễ vì mang tiếng phụ lời, phần thì tôi ngại vì tôi tài sơ học ít, có đầu dám khoe khoan, mà làm cho nhảm tai mọi mắc lục-châu quân-tử, thiệt tôi cũng lầy lăm bở vì phạn dở dang, chớ chẳng phải tôi dám nệ chút công hèn mà kiêu đều thời thất, xin ông rộng lòng miến chấp.

Sau đây tôi cúi xin lục-châu chư quân-tử miến nghị cho tôi, vẫn tôi hằng dám khoe tài hóa-học chi đầu, song vì chú

CHỈ HỒNG-MAO HIỆU BROOK

Nếu các cô các bà muốn cho được thứ chi tốt mà may cho chắc cho bền, thì phải lựa thứ chỉ Hồng-mao hiệu BROOK này mà mua.

Những chỉ ông nào mà không có cái đầu con dê như kiểu này đây thì đừng thêm mua, và phải coi chừng kéo mà làm đó giả.

Có một thứ chỉ hiệu BROOK này là chỉ tốt thượng hạng mà thôi, không có hiệu nào sánh kịp.

Có một mình hàng LOUIS OGLIASTRO ET C^o có trữ mà thôi.

niệt-tâm, nên hề biết được chút nào, liền mau mau đem ra mà cống hiến cho đồng-bào duyệt dụng.

Theo trí tôi tưởng, trong cõi Nam-châu ta đây cũng còn nhiều đồ thô-sàng, vốn ra ít mà lấy lợi to, tôi tưởng cũng có nhiều người biết như tôi, song biết mà không làm, vì một là chề rằng đều nhỏ mọn, nên không thêm lưu ý đến, hai là không đủ sức mà làm.

Sao mà gọi nhỏ, sao mà gọi chưa đủ sức? là vậy: Như mấy ông hào-gia phú-hộ, mà biết dựng việc nhỏ vốn liền chẳng bao nhiêu, nên không để ý đến, ấy là chề đều nhỏ mọn. Hoặc là người mới vừa tức dụng, nhà dư giả một đôi trăm mà lại biết một việc làm vốn liền đến năm bảy ngàn một truôn thì làm sao cho nổi; ấy là không đủ sức. Vì vậy mà hóa ra dở dang, nên thả trôi hết mấy mối lợi.

Than ôi! Chớ chi mà các ông ấy khừn lòng dỗi với nhau thì có đâu mà lòi thối như vậy.

Giả như mấy ông giàu lớn chề việc nhỏ mà không làm, thì cũng nên coi người nào biết nghề nghiệp mà không sức làm được đó, ra vốn lập xưởng trại, kêu họ đến giao cho họ làm mà chia lợi.

Mấy người ít vốn mà biết nghề nghiệp trong mình liệu làm không nổi, thì cũng chẳng nên dấn mà làm chi. Mấy ông ỏi! đời chẳng có bao lâu, mới đó lật bạt chưa mấy lát thì đã thấy già rồi, nếu như mấy ông có tài nghề hay mà để dành, trông đến chừng nào cho mình đủ sức sẽ làm, chẳng chịu giao cho kẻ khác, như vậy thì biết có được thiên từng như nguyên chăng, nếu chẳng dặng! đến lúc mấy ông tuổi cao tác lớn, ruổi mà có lý trần rồi, ắt ồm cái nghề mà đem theo, thì có phải là bỏ mất hết một mối lợi về đồ thô-sàng của trong xứ chẳng?

Xin mấy ông đừng tiết, thả là đem mối lớn dỗi mối nhỏ, đầu có chẳng dặng đi nữa, miến là đừng làm cho mất mối lợi của thô-sàng mình thì cũng quý vậy. Hơn là ồm áp trong mình cho đến chết, té ra làm gì cũng chẳng dặng, thì rất ưỡng cho cái phạn làm người mà không làm ích chi cho Xã-hội cả.

Tôi tuy học-thức thô sơ, song biết được chút chi mà phụ ích cho quê-hương, thì tôi chẳng hề dẫu dể, luôn dịp tôi xin biên cách nấu Diêm-tiên của tôi đã thí nghiệm rồi ra đây cho đồng bang duyệt dụng.

Cách nấu Potasse. (Diêm-tiên) Như muốn nấu Potasse thì phải sẫm đồ như vậy.

1°. - 2 cái thùng hoặc bằng thiết, dựng cho dặng chừng mười thùng nước (thùng đầu hời) để mà lỏng nước tro.

2°. - 2 cái ghế dặng để 2 cái thùng trên đó, (mà thùng phải dặng như vậy: dưới 4 cái trụ trên phải làm 2 cái giá bé cao cho dặng nửa thùng, trên giá phải gắn 2 cái bù-lon, Coulon trong cái giá phải dặng 4 cái trụ cho nó ồm cái thùng, bốn cây đó thì không ăn thua chi với cái giá hết, nghĩa là làm cho dễ dặng chắc nước tro) hay làm sao tự ý, miến là làm cho tiện dễ dặng chắc nước tro lỏng mà thôi, vì thang nặng làm lật lên lật xuống bất tiện.

3°. - 1 cái rây làm bằng mảnh mảnh thau số 20 (toile métallique N° 20.) để rây tro.

4°. - 1 cái dĩa bằng cây chồi cho nhẹ phải cao hơn thùng chứa chừng 3 mét Langsa dặng để đánh nước tro.

(sau sẽ tiếp theo)

LÊ-VĂN-ĐÓ

Văn minh dụng vô chi tinh-thần.

Quốc-dân Việt-Nam ta xưa nay, chưa từng học cho rành nghề hát Xiết (Cirque) theo như người Âu-mỹ. Nay may có Mr Lương-cao-Tông ở Sadec rủ ren bạn hát tập luyện nghề hát Cirque. gần 3 tháng nay, thì đã thông thạo mọi việc những môn hát trong nghề hát Cirque.

Tôi nghĩ nghề hát Cirque của người Âu người Mỹ đều tập rèn là từ thuở còn thơ cho đến lớn mới rành nghề, không biết

vi cơ nào trong bọn hát của Mr Lương-cao-Tông đều lớn cả, mà tập luyện theo như vậy không mấy tháng mà thiện nghệ, rất khéo ghê cái can đờm tri lực của bọn hát này, chẳng sợ sự rủi ro mà đua nhau gán công tập luyện, may thì sống, mà rủi thì chết chớ để đầu gì.

Lời tục thường nói rằng:

Ăn cơm dưới đất;

Làm việc trên trời.

Ái đi không gém ghê cho dặng, đã tập cách điệu theo nghề hát Cirque đủ thứ hết

Trong bọn hát ấy, năm nay đã bày ra cuộc chơi tại Châu-thành Sadec dặng lấy tiền mà cứu giúp cho kẻ tai nạn bôn Phương-tây, có hát 2 đêm, lúc đó có ông Nguyễn-chánh-Sát, Chủ-bút Nông-cổ Min-dàm, ngài có xuống mà dự xem cuộc ấy, thấy cuộc lập cũng gần thành, nên ngài có mừng khen cho bọn hát ấy.

Sau ngài về ngài lại hết lòng sốt sắng mà dặng báo cho Lục-châu rõ biết; ngài có đề 1 câu rằng: « Phải chi M. Lương-cao-Tông rủ thêm mà lập cho nên bọn hát Cirque này thì lợi càng tốt cho xứ ta. »

Nay M. Lương-cao-Tông vàng y như lời ngài dạy báo mà tập luyện lâu nay đã thành tựu rồi, nên tôi phải cho ngài biết mà ăn mừng, vào nhựt-báo và tôi chẳng nệ tiếng người dâm luận chề khen như mấy lời tôi siêng luận trước đó, miến có ích cho đời thì thôi.

Tôi xin kể mấy tên bọn hát Cirque của M. Lương-cao-Tông dưới đây cho chư-khán-quan rõ biết.

M. Lương-cao-Tông Chef de troupe, Prestidigitation, acrobates, comédies.

Sadec

MM. Lương-cao-Tông	Mademoiselle: Lương-
Lê-minh-Thông	thị-Chín dite Rosette
Đào-thái-Hào	Nguyễn-vân-Khương
Lương-minh-Cang	Lê-Đém
Lưu-vân-Ty	Lê-Thạch
Nguyễn-vân-Quê	
A Chuôi	

ĐANG-MANH-ANH

Propriétaire

Tây-quí-dông SADEC

世界新聞 THE GIỚI TÂN VĂN

1 - Mỹ-quốc

Nói về Tàu-dò chạy mau và Tim-thủy-dính (Tàu-lặng)

Hội Thương-mại tại Kinh-thành Niê-do (New-York) (xứ Huê-kỳ) đương lo phương diệt trừ Tim-thủy-dính của quân nghich; ông chủ Hội là M. Outerbridge có trình cho Hội một bản số mục cai ra rõ ràng mấy trăm Tim-thủy-dính làm hại và mấy chiếc thương-thuyền bị chiếm; 1° Tàu-dò chạy mau một giờ từ 18 ngàn rưỡi thước sấp xuống, (10 nœuds) trong một trăm chiếc bị rước bắn, có ba chục chiếc chạy khò; 2° Tàu-dò chạy mau một giờ được 22 ngàn thước sấp lên (12 nœuds), trong một trăm chiếc bị rước bắn, có mười chiếc bị chiếm mà thôi.

Ông Outerbridge lại nói các Thủy-sư Bình-bộ Đông-minh ngụ ý rằng không thể gì mà đóng đại chiến-thuyền cho đủ mà đặc muốn ngăn Tàu-dò nhỏ choặng. Có một thể này trừ tàu lạng mới được, là mỗi chiếc Tàu-dò đóng tại Huê-kỳ cho Đại-Pháp, Anh-quốc và Ý-đại-lợi, làm máy móc chạy cho thiệt mau, không thể gì tàu lạng rước theo kịp, và không cần chiến-thuyền đặc. Chuyện cần kiếp hết là phải có đồng sắc cho chóng, cho nhiều, đóng tàu bè cho mau và tàu đó chạy cho thiệt mau thì mới khỏi lo Tim-thủy-dính.

Nhật quốc và Đông-Dương

Nhật-quốc từng thép nên phải mua thép của Trung-hoa. Làm tờ giao kèo mua thép bên Trung-hoa một trăm tám mươi tấn (tonnes), song không đủ dùng, vậy thì phải tìm mua ở đâu?

Có lẽ phải mua với Bắc-kỳ ta, vì tại Bắc-kỳ ta có nhiều mỏ kim chưa khai phá; vậy thì hội « L'Indochinèse développement syndicate » phải lo dự trữ thépặng mà bán.

Ông Thán-sĩ Outrey đi có viên nước Nhật-bản nhằm lúc Nhật-quốc hát thép và có lẽ chẳng biết đầu ấy. Nếu Ngài viết mấy bài trong nhật-báo nói về thời sự xứ Nhật mà ngài không nói đến việc nước Nhật kém thép, là Ngài đơi điệp may mắn sẽ tỏ ý.

Nữ báo phát hiện

Tờ Nữ-giới-chung đã xuất bản rồi, có nhiều vị Nữ-chủ-bút tuấn biện rất hay; xin chú-tôn hãy mua mà để trong nhà cho em hoặc cháu gái nó xem những lời hữu ích.

NGUYỄN-CHÁNH-SÁT.

Giấy LE NIL là giấy tinh-anh thượng hạng.

Hội phước thiện

GÒ-CÔNG

Đến ngày mồng ba Tết, năm 13 Février 1918, đúng 5 giờ chiều, sau khi đua ngựa rồi, sẽ có Hội Giã-dịch đầu cầu với Hội Gò-công, đặng góp tiền cho « La Saigonaise Patriotique » là hội lập ra đặng tế cấp người xứ ta trong cơn nguy biến này.

Giá vé cửa

- Tribune..... 1\$00
1re classe..... 0\$50
Pelouse..... 0\$10

Cũng một bữa ấy tại rạp hát quan Phủ Hải, đúng chín giờ tối, có Bà Mayer tọa chủ, và sẽ có mấy thầy hát Tây, có tài-tử đờn và có Võ-kim-Huê ca, rất lại có hát Annam trý diễn.

Giá vé cửa

- Trên lầu..... 2\$00
Tầng dưới.... 0\$50

Quý ông quý bà và chư tôn bằng quý hữu, ngày ấy xin thừa nhau dời gót đến trước xem chơi sau giúp nhau làm nghĩa, vì ơn mua vui một phút mà nên việc phước về sau. Le Comité.

東洋時事

DÔNG-DU'ONG THỜI SỰ

Giá lúa giá bạc

Lúa mỗi tạ 68 kilos chở tới nhà máy, từ 1\$95 tới 2\$00.

Table with 2 columns: Kho nhà nước, Hãng Đông-dương, Hongkong Shanghai, Chartered Bank, Banque Industrielle de Chine. Prices range from 3f.85 to 3.90.

Saigon

Đưa diên. - Sớm mai ngày 31 Janvier hồi 11 giờ trưa, người ta nghe tiếng kêu la quái-gờ trong phố môn-bãi số 5 đường Catinat của khách-trú tên là Triệu-Binh. Mấy người ở gần đó đều chạy tới, người nói vậy, người nói khác; kể nói mấy chủ khách đầu chiền xỉ xô xỉ xáo, tiêu na đại na rầy xóm có người lại tuồng rằng có lẽ một người khách bị nguy.

Khi hồi cặng kể, mới rõ ràng có một đưa diên cuồn người ta phải trở lại đặng đem vào nhà thương.

Kể một lúc, có chủ lính đặc thăng diên ấy đi ra.

Tội nghiệp! tội nghiệp! chúc cho chủ diên nằm nhà thương vài tháng chừng ra cho hết.

Người thích vải. - Chủ nhà hàng Trương-D... số 45 đường Chaigneau mới hay rằng một người tên chi chi không biết, tới thăm y, không có y ở nhà, va dám mua chũu của y hết một thùng vải hiệu F. E. 1100 giá đáng 600 đồng bạc. không trình với ai, cũng không để danh-thiếp lại không biết nó trốn ở đâu mà tiếm, nên phải có bắt.

Mà tháng bọm này sức nó mạnh không thua gì Văn-Lĩa rồi đó, là vì cái thùng vải nó vác đi mất đó cân nặng 200 kilos. mà nó vác nổi thiệt giỏi chứ phải chơi gì!

Khuyên chủ nhà hàng Trương-D... phải đề đặc, ban đêm chớ ngủ mê nữa, vì cái nó ăn trộm nó ít thương ai lắm.

Bọn đồ-bạc bị vỡ ò. - Mới nghe tin số Mặt-thám thi hành một chuyến rất trọng thể và đáng khen. Cách vài tháng nay, số Mặt-thám ta biết rõ tại khóm phố khách-trú ở trong đường Chaigneau, Pellerin, Hamelin v. v. có chơi cờ bạc to và nhà chứa me ấy có mướn nhiều người canh giữ một ngày lên đến 450 đồng bạc. Hề người lính nào đến đó thì đã có kẻ thông tin cho bọn cờ bạc đó hay liền. Nặng chúng nó nay gây sóng chồ này mai gây sóng chồ kia, nội trong xóm nói trên đây.

Hôm qua chúng nó gây sóng tại phố số 89 đường Chaigneau có cửa trở đàng sau ra đường hẻm Chaigneau số 4.

Có ông Tuân-kiểm số mặt-thám dùng xỏ kẻ, đã dọn nhà và chờ đó đạt rương tráp một xe có vài chú lính-kính Annam đã làm xe kéo. Kéo xe đến trước nhà chứa me, có mười bốn tên giữ cửa mà không hiểu rõ xỏ kẻ của ông Tuân-kiểm số mặt-thám ấy. Ông này thấy cửa trước đóng kính mica bên vôi vàng chạy ra ngã sau với mấy người lính theo ông; trong lúc đó có mấy ông Tuân-kiểm mặt-thám khác để-huế chạy tới. Cả thấy đều xông vào nhà, bọn cờ bạc hoảng kinh, mạnh ai nấy nhảy, đi đào vì thương. Song le nhiều đứa núp sau cửa xô phá cánh cửa ấy ngã và lẳng một lỗ vách tường, hại thay một 1 chú lính Annam bị cửa gạch đá phải bị vit nặng. Khi đó mấy chú lính mặc lo kéo anh ta ra, nên nhiều đứa cờ bạc kim ngà, hoặc treo lên nóc nhà, mà trốn mất. Cũng trong lúc đó, có một bọn lính tuấn thành thuộc về bớt nhứt, thầy đám đông người, liền chạy tới mà trợ lực.

Năm người cờ bạc bị lính Mặt-thám bắt, lấy đồ tan vật và ba chục đồng bạc. Có người nói bọn cờ bạc này đồng được chừng 60 bọm và hốt me tại nhà nói trên đây đã lâu rồi; mỗi ngày chúng nó hốt me lớn lắm, và hồi đó tới bây giờ lính không thể bắt chúng nó được. Cho nên nay nhờ diệu kế của số mặt-thám nom bắt chúng nó-ban ngày mới được.

Tây-ninh

Có được tin rằng: số Mặt-thám mới nà trước năm - người du-đăng, vì cách mấy ngày rầy chúng nó đón đường mà hành hung với một tên lính soldat Lançsa, tên lính này bị trọng thương nên phải đem về nhà thương.

Khá khen cho số Mặt-thám!

Travinh

Tiệm thuốc bị cháy. - Tên khách Ly-Binh bán thuốc bắc lấy làm vô phước mà bị lửa cháy tiệm. Khi lửa mới phát từng trên, thì tên Ly-Binh thấy kiếp bên hồ lên bẹn bé trong tiệm xúm nhau bề hụi mà tưới lửa; một chập lửa tác, may cho chủ khách, bằng không thì thuốc đã thành than, mà rồi « O hó vốn liền đi đời nhà ma » (khá thân Hồi-lộc còn thương).

Cũng phải đi cỡ với người-ta chớ! - Có Nguyễn-thị-Nh... tuổi vừa hăm tám, bạch nghệ, đêm 28 rạng mặt 29 Janvier, nằm ngủ mơ màng thấy hỏa-tình giáng-hạ, dứt mình dậy la lên bài hải vì có khách lạ treo lên chọt hộp da beo đựng đồ nữ-trang giá đáng 100 \$00. Rồi đây phải có bắt mới xong.

Xin sửa lại

Kỳ báo số 50 nơi khoản Đông-Dương Thời sự, bài Bất đắc kỳ tử, lời nhơn lật đặt má viết lộn rằng: Ông có và bộ-hành đồng là lạng. Chớ không lý ông có nào mà lại là lạng bao giờ! vì trong lúc bắt cập thì ông có có la hét đốc sực mạch-lô (Matelot) và bởi thúc chủ đó chèo theo kiếm vớt, và lại trong lúc nguy cấp thì kẻ la người ó, hổ nhau cấp cứu vậy thôi, chớ không có ai la lạng hết, xin khán quan mựa chớ tưởng lầm.

Thông-tin Baclieu.

Rượu Sâm-banh hiệp MARQUIS DE BERGEY là rượu nhứt hảo hạng

Lời diên thuyết

Của quan Toàn-quyền đọc nơi giữa tiệc tại phủ Toàn-quyền hôm 14 Janvier 1918.

Của quan,

Quan Thống-đốc Nam-kỳ, là người phụ sự tức bực tài-ba của tôi đây, tôi xin lấy cái niết thân-ái mà làm cho ngài được chút rõ ràng giữa hội này, là chớ quờ-chức Tây Nam nhóm nhau trong phần việc to-tác mà ngài sẽ chấp-công trong xứ rầy. Ý tôi ước làm thế nào cho được vầy quan nhau lại một vì thủ lãnh như vậy, mà vì tình nghĩa các ngài đã chăm-quyết, không cần chọn lựa. Nhưng chớ khách-đường đầu rộng rải tuệ nào cũng có chừng hơn lòng ta muốn vậy; và lại phận-sự bằng ngày đã kết chung cùng bao nhiêu kẻ trung thân vì lo đều ích-quốc lợi-dân mà trở tài hữu dụng cho khắp cõi Nam-kỳ.

Nên ngày nay, tuy là phần đông không có đủ mặt tại đây, chớ cũng hăm mộ chút tình với ngài Le Gallen, nên tôi lấy làm đất ý mà nghĩ nghĩ như thế, khi chúng ta chưa bước ra tuần thú mấy ngày rầy với bạn đồng-liêu Outrey, trong các hạt xôn-xao tấm lòng người mộ. Theo cách thân-dân sĩ-thứ mà hoan-ngình chúng ta đó thì ngài Le Gallen đã rõ thấu lòng kính-chuộng và lòng tin-cậy trông vào nơi ngài; vì vậy, việc, chánh-trị của ngài vừa mới khởi-doan mà ngài lại đặng thêm cái phần-lực mà thi thố.

Song, nếu lấy cách hậu-tiếp của dân-tình mà so luận cho cái cảm-giác của ngài thì té ra không rõ ngài bao nhiêu đó. Sự cao kiến của ngài còn ngằn lại xa hơn ngày xuê-xoan ấy, bất trực nhớ đến cái cảnh tượng đoàn-thề siên-năn mần-trệp buổi ngài chấp-chánh xưa kia, quả nhiên hay rằng công cán nhơn-vật Nam-kỳ vận chuyển lạ lạng, nào việc biến hóa tạo-thành, mở man lịch-lâm, nào sức lực vững bền trong cuộc lý-tái, và lại làm ngằn khai trở may mắn nhậm lệ; nhờ tinh-thần lançsa hiệp với nào-cán-bôn-

Trong việc thăm viếng thường-sự, thì chàng cần đỡ nón trong lúc gia-đồng vô thông-tin (1). Còn có ngồi chờ, thì không nên tọc mạch xô xáo sách-vở của người để trên bàn, như là giấy tờ mật-nhiệm. Cũng không được phép đá-động rờ-rẫm đến vật gì, dầu ngộ-nghĩa thế nào cũng cứ lấy mắt mà dòm. Cũng không nên đi tới đi lui cộp-cạt, hoặc dựa cửa sổ mà dòm ra. Chính cứ đỡ nón ngồi chờ cách nghiêm-trang như ngồi trước mặt chủ nhà vậy.

Khi có lệnh cho vào, thì chằm rãi cầm nón bước vào. Đến trung-đường, giáp mặt chủ nhà, thì đứng dừng lại cho ngay ngắn, xụi hai tay xuống, hơi nghiêng mình tới trước mà gật đầu một cái cho lễ chính. Như có đồng-người thì trước chào chủ nhà, rồi chào kẻ ngồi bên hữu; xong rồi day qua bên tả.

Cách chào hỏi phải làm cho vén khéo gọn-gàn, và phải tập trước cho thành, rồi nên để rập việc rồi lịnh quỳnh mà làm ra thâu nghĩ.

(Sau sẽ tiếp theo)

N. C. M. Đ.

(1) Như đã được cang tới.

Rượu Cổ-nhạc **VIEILLE EAU-DE-VIE DEJEAN** là một thứ rượu rất có danh-tiêng hơn bốn chục năm nay.

Nữ giới tu-tri

Gocong, le 30 Janvier 1918

A Monsieur Nguyễn-dại-Nhơn,

Kính thăm ông đang tăng long phước thọ và chúc cho quý cháu bền vững lâu dài xin ông ân hành vào tờ quý báo mấy lời quê kịch của tôi đây cho lịnh-ái là Madame Trần-tuai-Nguyên tường lăm.

Chère Co.

Kính thăm cô đang mọi-sự lành, sau đây xin cô chớ chấp mấy lời tôi tỏ cùng cô đây chàng phải là tôi dám múa búa trước cửa Lỗ-ban, chàng qua là vì quê-vực, buồn cho nữ lưu xã-hội, sợ nam tử cười, nên mới thổ thê đôi lời. Nguyên ngày kia tôi lại nhà Madame T kẻ đó cũng có cô S lại đó, chuyện văn hồi lâu xây nghe bà chủ nhà là Madame T hỏi cô S rằng: vậy nghe con hai nó nằm chỗ mà con trai hay là con gái, cô S thưa: con gái, bà chủ nhà nói: « hừ, dễ làm chi cái thứ con gái ». Tôi nghe qua như vậy rất buồn, bèn kiêu từ không dám ngồi lâu, sợ e đồ đồ hỏi mà người thấy cười chằng lẽ rồi tôi ngồi mà thương cho đứa nữ tử đó, mới khỏi lòng mẹ mà là chiếu lấy tiếng chê bai như vậy, há chẳng buồn sao. Tôi nghĩ rằng. Tạo-hóa sanh nhơn-loại thì chỉ có hai giống mà thôi là trai và gái, để mà phối hiệp cùng nhau ngõ hầu sanh sanh hóa hóa trên trái địa-cầu này ấy cũng là giúp Tạo-vật 1 phần có ích, lại chằng phải đờn bà là một cái may dễ mà sanh con cháu, phải giúp đỡ cho chồng làm nên gia-nghiệp, ấy là phần nữ lưu (Việc-nam) ta, chớ đâu tam bi với hàng nữ-lưu Âu, Mỹ, nghĩ tới đó tôi lại nói, ủa sao đờn bà cũng có 1 phần trách-nhiệm như vậy, mà lại chịu tiếng hủ-bán dư-ong ấy hay là Madame T thấy cô nào thất giáo nên giận mà nói một hồi làm cho hổ-lây cho đến những trẻ em hậu-tấn đây chớ gì! Tôi nghĩ như vậy sợ e chàng đoán, muốn chờ Phu-cưu tôi về sẽ hỏi vì có nào phụ-nhơn chê nữ-lưu như vậy, nhưng tôi lại cho người tuổi mới còn xuân học không sâu, thầy không xa, và tôi lại sợ người cười phe Nữ-lưu của chị em ta, nên tôi mới thổ thê đôi lời quê dốt mà hỏi có là người rộng rãi xa nghe lại cao niên-kỹ hơn tôi, vậy xin cô ra ơn biện-phản cho tôi rõ, chằng hay vì có nào phụ-nhơn chê nữ-lưu, sao chẳng nhớ buổi nhỏ mình cũng là con gái hay chê con gái đều ấy cũng kỳ!

Sau đây xin cô ráng mà giống cái chuông nữ-giới lên cho hàng nữ-lưu nước ta mau bước vào nền bình-đẳng mà hưởng chữ tự-do cho sớm.

Nay kính.
KIM-THỊ

KIM-QUI-NƯƠNG ơi!

Tục thường nước ta, hề phận đờn bà mà sau Tết thì thoãn màng lo lẩn mạnh què năm 40 cho bày em sắp cháu mà hết ngày hết giờ, chằng những vậy mà thôi, lại rũi lúc này là lúc chung niên mà Nghiêm-thân tôi vì *thê tán chi ưu*, nên tôi mắc gúp sức với phu-chủ tôi mà chằm môn sổ sách, sắp đặt công việc thay thế cho người, nên không rảnh được mà giống cái chuông nữ-giới, kẻ tiếp được tài-luận của qui-nương đây, tôi không lẽ phụ-tình, nên phải tạm kính đôi hàng, trước là tạ lòng tri-kỷ, sau xin kiểu một vài kỷ, ra giềng tôi sẽ luận tiếp.

Madame TRẦN-THÁI-NGUYỄN
liếm chằm phúc thọ.

TRƯỜNG

NGUYỄN-XÍCH-HÔNG

128. — 150 rue Chasseloup-Laubat

Học thi bằng cấp sơ-học, bằng cấp Tốt-nghiệp Annam (Diplôme de fin d'études) và bằng cấp 1ổ-nghiệp tây (Brevet élémentaire)

Lớp trên 17\$00 một tháng, tính các sớ phí. Lớp dưới 12\$00 một tháng tính các sớ phí.

Ăn uống xỷ lượng. — Dạy dỗ rất cần.

EDEN-CINÉMA

Tuần tới này bạn hát bóng Eden-Cinéma hát hay và vui quá, liệt-vị hãy đến mà xem chơi cho tiêu khiển.

Hát tuồng nàng Liberté, thiệt là nữ-trung hào-kiệt hay lắm!

Trinh thám tiểu thuyết

(Tiếp theo)

30- Cách La-sĩ-Dịch 5 dặm có một cảnh chùa Hòa-thượng-tự, mà người chủ-tri tại chùa ấy có phải đã chết rồi 3 tháng nay chăng? và cái chùa đó thiết ở tại phía nào?

40- Và tên đây-tử của ông chủ-tri đó tên họ gì, nay đã đi đâu rồi? cũng phải dò cho được. Biện hết rồi tra cho A-Nghiêu coi. A-Nghiêu vừa xem qua rồi, lên quẹt lửa đốt phật đi Lại-xuân-Điền thốt kinh. Lên hồi rằng: «Ừ! công việc của mình phải tra nghiệm đầu đuôi có bấy nhiêu đó sao lại đốt đi?» A-Nghiêu nói: «Tôi hiểu lắm chứ! nhưng mà để đó trong mình, rồi làm rơi rớt mà người ta lượng được, có phải là tư việc của mình chăng, phạm những điều nhỏ như vậy cũng là lấy tờ nhưt nhút chẳng nên để trong mình, ấy là một cách mọi của nhà Trinh-thám mới chế ra đấy, xin thầy hãy rằng lưu tâm cho lắm kẻo mà lậu việc.»

Rồi đó hai người chia nhau, mỗi người kiểm soát một ở riêng, chờ chẳng ở chung một chỗ.

Cách vài ngày A-Nghiêu gửi qua cho Xuân-Điền một tĩa như vậy:

10- Vương-cô-Nương năm ngoài tháng 7 ngày mồng 3, quả có đến tại La-sĩ-dịch một bọn 4 người là: Xảo-Châu, Mai-Anh, Vương-vịnh-Tiên và con đòi A-Hoa; Vương-vịnh-Tiên ở chơi có ba ngày rồi một mình đi du-lịch xứ khác. Còn Xảo-Châu và Mai-Anh tuy có tới lui với Nghiêm-thiên-Lý cũng thường, song chẳng có ý chi khác. Vương-vịnh-Tiên đi 4 tuần lễ mới trở về. Khi ông về thì Nghiêm-thiên-Lý dọn đi chỗ khác. Lúc hai vị cô-nương ấy còn ở tại La-sĩ-dịch thì thường hay đi dạo chơi các chỗ, hoặc coi hát, hoặc nhảy đầm, hoặc dự tiệc, mà Mai-Anh thì coi bộ vui vẻ luôn, còn Xảo-Châu thì khí sắc lại có hơi lo lắng buồn rầu chi đó. Cuối tháng 8 mới trở về thành Niều-do (New-York).

20- Nghiêm-thiên-Lý thì đi chung với một người Quản-lý hàng bạc tại Niều-do.

Mồng 6 tháng 7 đến La-sĩ-dịch, qua tháng 8 sơ tuần mới đi. Đến nay tại La-sĩ-dịch người ta vẫn còn đồn đãi rằng có một người trai rất xinh đẹp, tới lui với Mai-Anh và Xảo-Châu rất nên thân mật.

30- Cách La-sĩ-dịch 5 dặm, quả có cảnh chùa Hòa-thượng-tự, mà người chủ-tri đã mất rồi năm ngoài, cảnh chùa ấy của ông giáo Hội lập ra.

40- Người đây-tử của ông chủ-tri đó tên là Trần-Thắng; hiện nay còn ở tại La-sĩ-dịch, công việc Vương-cô-Nương và Nghiêm-thiên-Lý đến chùa đình hôn với nhau làm sao, Trần-Thắng rõ biết. Nếu muốn dùng hán làm chứng, lúc chúng ta trở về, cũng nên đem hán về theo.

Lại-xuân-Điền xem hết rồi rằng quynh biết có Trần-Thắng làm chứng thì 10 phần rõ chắc cả mười, liền viết thư trả lời cho A-Nghiêu, dặn dò bất kỳ là giờ nào mà trở về thì phải đem cho được Trần-Thắng về theo.

Lại-xuân-Điền viết thư rồi, bèn trở về thành Niều-Do, về đến nhà một mình ngồi suy nghĩ, chắc sao cái án này cũng có mối manh rồi, lấy làm hứng chí. Lại nghĩ rằng: nếu A-nghiêu mà đắc Trần-Thắng về được phen này, thì Xảo-châu có dính hôn cùng Nghiêm-thiên-Lý hay không, ắt sẽ rõ mối. Như quả Nghiêm-thiên-Lý là tinh-phu của Xảo-châu thì đưa chon phạm về vụ án này mà trừ Nghiêm-thiên-Lý ra thì còn ai đâu nữa, vì bởi vương-vịnh-Tiên thì ghét người Ân-lê lắm, cho nên Nghiêm-thiên-Lý biết chắc hề vịnh-Tiên mà còn đó thì va làm sao mà cưới Xảo-châu cho được, nên mới sanh ra lòng bất lương mà mưu giết vịnh-Tiên. Lúc ấy Xảo-châu lại dấu cái chìa khóa, cũng là một dấu đáng nghi vậy mà xưa rày ta cứ bảo chữa cho Xảo-châu hoài, ấy là tại ta thấy sắc nạng mà mê chớ gì! Còn lúc Nghiêm-thiên-Lý đến thăm Mai-anh đó chắc cũng vì việc hôn-nhơn này, mà sao lúc Mai-anh chưa thấy Nghiêm-thiên-Lý ta coi ý nạng có hơi sợ sệt và lại có ý muốn tỏ sự tình chi với ta đó. ai ngờ đến khi nạng gặp Nghiêm-thiên-Lý rồi, chẳng những là nạng chẳng nói chi với ta, mà nạng lại chẳng muốn ra mắt với ta nữa, việc này cũng lạ

lắm chớ phải Chơi gì! » Dàng dàng suy nghĩ hơn 2 ba ngày, nhưng cũng bán tín bán nghi, chưa dám đoán chắc. Cách ít ngày A-nghiêu đắc Trần-Thắng về, Lại-xuân-Điền chợt hỏi Trần-Thắng một hồi, bao nhiêu lời của Trần-Thắng nói ra sánh với những sự nghi của Lại-xuân-Điền thì chẳng sai bao nhiêu. Lại-xuân-Điền liền biện hết vào một cuốn sổ nhỏ rồi đắc Trần-Thắng đến nhà Tiểu-quí Trinh-thám.

(Sau sẽ tiếp theo)

NGUYỄN-CHÁNH-SÁT.

Cải lương tiêu quại

Đừng lâu không gặp

Có một người kia đến chỗ phòng bán giấy (Guichet) mà mua con có đặng gói thơ tờ chi đó, Rồi nhâm lúc người bán giấy mắc lẫn xăng số sách nhiều việc mà quên ngó đến anh ta. Đứng chờ lâu anh ta bèn đổ quạu mà sân si rằng: « Anh làm gì mà nghiêm quá, mua một ít con có mà anh để cho tôi đứng đây này giờ hơn 20 mười phút đồng hồ vậy? » Anh bán giấy liền trả lời rằng: « Dữ hỏng! Thứ đứng một vài chục phút đồng hồ mà rầy; vậy chớ tôi đứng tại đây gần 20 năm trời rồi, tôi lại mảy mẩn.

Vinh-an-hà, DU-NHIÊN-TỰ

Cuộc lạc thành

Nhà việc làng An-Thời lòng Minh-huệ (Bentre)

Bảy giờ sáng ngày 4 Janvier 1918 khai cuộc Lạc-thành: Lễ cúng Tiên-sư có nhật lễ chín giờ sáng 4 Janvier hát bội Annam tại nhà lồng chợ Giồng-văn, luông đến 4 Janvier.

Giờ thứ 17 ngày 5 Janvier lễ hầu rước các viên quan Langsa và Annam, cuộc hầu rước rất nên nghiêm chỉnh. Thầy chánh-Tổng Nguyễn-tác-Vạng làm đầu các cuộc này sắp đặt nghiêm trang. Trần thiết tại trước nhà công-sở rồi đi thẳng vào trước nhà trường lồng cách 100m, mà lầu đón, trước hết chiều trống nhạc tạc-cầu, kẻ đó có một bàn Hương-án trên án chừng một bình huê, và dựng một cây cờ tam sắc mà kinh tụng nhà nước Đại-Pháp kể đó. Thầy chánh-Tổng mang giấy đai, giắc 8 trẻ đồng nhi-tử có mang giỏ lam đựng những bông thơm và 4 đào hát bội, sau 20 học trò cầm cờ tam sắc, ăn mặt một kiểu y nhau, còn những là: Tàng, long, cờ xí xem ra chói trời ánh đất, có Hương chức hội lễ trong phần lồng tự đủ ăn mặt sạch sẽ, Hương chức lớn thì mặt áo tràn xanh. Các xã-trưởng mang giấy đai vàng hầu hai bên đường. — Đoạn 2 cái xe hơi các quan đến đó đều hạ giá chào mừng xong rồi để huê thẳng về Công-sở, lúc đi đây rất vui. Đồng-nhi-nữ thì vải bông, học trò hát bản Marseillaise, nhạc trời lau mưa, pháo đốt van trời, hai bên nam phụ lão ấu mừng rỡ tranh nhau mà coi chặt đường. Khi về đến công-sở rồi thầy chánh và thầy phó sắp Hương chức ra làm lễ chào kính các quan, xem ra thì các viên quan Langsa Ty Bô, và án đều đủ mặt duy thiếu quan lớn chủ-Tỉnh, mà ngài có lời từ kiểu vì qui thể chẳng an cho nên Ngài không đặng dự tiệc này, chớ ngài cũng sáng lòng như có dự vậy. — Các quan đi xem chơi cùng hai bên phố xá có đặt bàn hương án thắp tui treo bông, đèn treo pháo đốt, các quan lấy làm khen ngợi cuộc sắp đặt bài vẽ khéo léo. — Rồi các quan dạo chơi xuống mé sông thấy có

dân thủy-lục số thấy chùa khai đoàn kỳ siêu bạc độ cho các vong linh vì nước mà từ tiếu nơi chiến-trang bên Pháp-quốc, các quan xem thấy lấy làm động tình.

Đoạn vào nhà tiệc giờ thứ 19 các quan phân chủ khách tọa vị xong rồi xem ra rất lịch nhà tiệc bông đèn cây lá bông hoa troi tăng một cách khéo léo phi thường đốt rông những đèn manchon và khí đá còn chung quanh thì đèn châu, đèn giấy đèn bông, ly (đốt dầu dừa) ánh sáng như hàng ngày, trước nhà tiệc treo đại kỳ Đông-minh, tiệc gần mang thì thầy chánh-tổng đứng dậy đọc một bài chúc-tụng như sau này.

« Lời chúc của M. Nguyễn-tác-Vạng cai « lòng Minh-huệ (Bentre).

« Quan lớn chủ-Tỉnh, các bà, các quan « Nay tôi xin phép thế mặt cho Hương « chức làng An-thời, tỏ cùng các bà, các ông mấy điều sau này.

« Vả chẳng không cách bao lâu nay, « tại chỗ chợ Giồng-văn này là chỗ mấy « ông, mấy bà, nay dự tiệc » thì còn « sấm huật dân sự ăn ở rải rác, nhờ ơn « các quan lớn chánh cựu Hương chức « trong làng mở mang lập được một cái « chợ, lần lần việc canh nông thưng mãi « càng ngày càng thịnh vượng, nên dân « sự qui tượn lại thì nhà cửa phố xá « mới nên cái chợ mở mang càng ngày « càng rộng.

« Qua năm 1909 nhờ ơn quan lớn « chánh Daroussin mà làng lập được « một cái trường học mà vì khi ấy tiền « bạc ít nên làm bằng cây, lá, mà thôi « Đến năm 1914 quan lớn Chánh Tho- « lance có lòng chiều cố đến làng đem « trường đó lại làm trường lồng nên đã « xuất tiền địa hạt làm lại bằng ngói, có « chỗ cho con trẻ ăn học tử tế.

« Đến nay: nhờ ơn quan lớn M. Far- « gas nên làng cất được huôn thành cái « nhà việc này, mấy ông mấy bà cũng « rõ trong tục Annam hề trong làng mình « được một cái nhà việc cho tử tế, một « cái trường cho đồng đạo, một cái chợ « cho sạch sẽ, một cái đình cho oai nghi « thì hơn dân trong làng tọai chi « không biết là đường nào. Vì hết thấy « nhưn dân trong một làng là thuộc về

« một gia thất chung mọi người, nên « nay Hương chức làng dựng lễ mọn này « mà tỏ hết lòng cảm cảnh các quan « lớn có lòng chiều cố trong các cuộc này; « Lại xin tỏ cùng Mẫu-quốc, và cầu « xin Mẫu-quốc mau thăng trận khải hoàn « cho rõ khí anh hùng hào kiệt của « nước Đại-Pháp ».

Đại-pháp vạn tuế.

Nam-kỳ vạn tuế.

Quan lớn chánh bố thiên tuế.

Thầy chánh-tổng đọc giừ lời, các quan trong tiệc đều vỗ tay khen ngợi. — kẻ đó quan Phó-chủ-tỉnh đáp từ một cách điệu dân lễ nghi lịch sự cảm ơn thầy chánh-tổng và các Hương-chức làng và Ngài cầu chúc cho nước nhà hiền vương mau thăng trận thành công. — Ngài tỏ giừ lời thì nhạc trời thiêu xuy, xem vào như cảnh đồng-lai tiên tử.

Thiên hạ tứ phương tới xem chơi, nào là nam thanh nữ tú nào là tướn diêm trà đình hai bên chợ chập nất chen nhau như ném đồng niên ken, sự vui đẹp chẳng kể cho xết được.

Tiệc tan rồi đốt một hiệp pháo bông Thầy chánh-Tổng. Thầy Phó, và Hương chức làng mời các quan, các bà ra nhà hát xem chơi. Các quan ra sân chợ hóng mát xem các chỗ những là nhà tiệc nhà hát, và các chỗ hi-trưởng lấy làm khen ngợi vì xứ quê mùa mà làm được các cuộc xin đẹp như vậy cũng bởi thầy Tổng bày vẽ, và Hương chức có lòng lo làm mới được.

Nhà hát dọn dẹp xin lịch lột sập lên cao bong dọn cũng như nhà tiệc xem ra chẳng khác chi đình tòa đồ sộ theo cảnh thành thị. Còn trong nhà hát thì hát bội bài trí những đồ chưng mới hực hực, hát bội nhiều đào kép danh tiếng xe cũng là khoái.

Các quan xem chơi xong rồi đến giờ thứ 24 từ kiểu lên xe hơi trở về Moczy dâng sang tàu trở về Tỉnh.

Diễn tiệc xong rồi thầy chánh-tổng nhóm Hương chức làng An-thời bàn tính xin trích ra một số tiền trong cuộc mà dâng cho các hội bảo-dưỡng và cứu giúp cho những kẻ bị binh tai bên Đại-pháp thì Hương chức ưng chịu có trích ra được

sáu chục đồng bạc đã đem dâng xin quan chủ-Tỉnh Bentre để nạp dùm số bạc này mà dâng cho Hội Phước-thiện 40.000, dâng cho Hội Hồng-thập-tự 20.000, quan chủ-Tỉnh có tờ lời cảm ơn.

Các cuộc huấn thành rồi đều toàn vẹn không có đâu chỉ sơ thất. Tóm cũng bởi nhờ có thầy chánh Tổng ra sức điều đốc chỉ về và ông đại Hương-cả Bang với Hương chức trong làng đồng tâm kiệt lực mới làm được cuộc này. Ấy vậy cũng khá khen, đáng gọi là Nhơn-p-ong Mỹ-lý đó.

Thôn-tín.—Bentre, CHÚC-HỮU-KHÁNH.

Nên cho con đi học

Từ ngày Mậu-quốc đem giống văn minh qua mà gieo trong giải đất Nam-châu ta đến nay tính gần 60 năm trời, bây chừ coi mới đã đâm chồi, nức tược nảy nhánh đem bông bông rồi, nhưng mà chưa đặng đều cho lắm. Bởi rứa nên Mậu-quốc nâng hết lòng nhiều cố gắng nỗ lực hao ức này triệu kia mà lập học-dường khắp cùng trong Nam-việt. Mấy nơi thành thị thì đã có lập rồi, người lại sợ phải cấp chẳng hết như-quả nên lập thêm trường làng, nào là chốn quê thôn cùng cốc đầu cũng đều có, chỉ vậy? đặng quản khai dân trí, diều dắc bạn đồng bang ta nối gót theo người mà vào nề văn minh ngõ đặng đua chen cùng thế cuộc. Ấy vậy thì ơn Pháp-quốc là đường nào!

Người đã chẳng nề thất công mà dạy dỗ ta, sao ta không ra sức gia tâm học tập hầu có nhẹ mình đặng bay nhảy cùng thời thế, để ho ho giữ t-ôi bủ bại hoài đi vậy đành lòng ở nơi u u âm âm chẳng rõ mấy mẫu nhiệm của đấng hóa sanh này cho mình mà không hay không biết.

Phàm người sanh ra trong cõi hồng trần này có học mới thông; thông rồi sanh phương mới dễ, mới khỏi người lương gạt ép chế. Hễ học thức viên mãn rồi có lẽ cũng thơm lây cho chùng-tộc giúp ích cho bạn đồng-bang. Ấy vậy việc học nó lợi hại cho ta là đường nào? Mà sao trong quê thôn phương này chẳng chịu đem con đến trường mà cho học,

để con nó thả lỏng đi vậy; mà làm đấng cha mẹ há đành lòng cho con dốt nát vậy sao?

Vi như học mà tốn bao thì than nghèo không đủ sức cho con đi học thì cũng cho rằng phải, chớ như học mà không học; sách giấy viết mực chỉ chi nhà nước đều chịu tất cả. Như vậy có nên đi học chăng?

Con nít ở nhà mà làm gì? Có ở nhà thì chơi đất chơi cát, quần tam tụ ngũ trèo cây trèo cối ấm suối tắm sông, có nhiều khi xảy ra chuyện blem nghèo. Chớ cha mẹ có nhớ cây chi đầu mà lại nặng hơi mỗi cđ. Và lại con nít tánh còn nhẹ trí còn cạn nên dễ mê dễ nhiễm; nếu vậy thì phải cho nó mê nhiễm những chuyện hư vậy sao? Sách có câu: «Giữ thiện như giao như nhập chi lan chi trất, cứ nhứt bắt văn kỹ hương tức giữ chi hóa bỉ. Giữ ác như giao như nhập bảo-ngư chi tứ, cứ nhứt bắt văn kỹ xú diệp giữ chi hóa bỉ.» Nếu để nó chơi bời với con nít đại-khờ dốt nát ấy. Mồm miệng ra thì chưởi chưởi thối, hở ra thì ăn cắp ăn kiêu, chẳng kiêng chảng những người tuổi tác không kiên không sợ đến mẹ cha, thì à nó phải nhiễm theo như lũ đó mà cđ. Còn như mình đem đến trường phủ thát cho thấy thì nhẹ phần chầu giữ, tại nó đặng nghe lời giáo huấn, mắt nó đặng thấy việc cao sâu, giao du cùng bạn học hành ngày đêm kể vách thánh thì lần lần sao cũng trở nên đứa con nít rất có lễ nghi khuôn phép, chừng ấy mới dễ uống dễ sửa mà rồi nó biết thờ cha kính mẹ trong người trên trước thương kẻ dưới tay.

Vậy làm đấng cha mẹ hề có con bất kỳ trai gái lối chừng 7, 8 tuổi cũng nên đồng bè nhau mà đem nó đến trường lần đi, thì sẽ thấy sự hữu ích cho nó là dường nào? Rồi lần lần ích lợi cho cả và nước Nam ta là dường nào?

TRƯƠNG-BỬU-HIỆU. Instituteur à Tân-Long Originaire d'An-Binh, SADEC

AI TÍN

Mới được tin M. Phạm-văn-Long, là Thơ-ký sở Tạo-Tác, lại cũng là một vị

khán-quan của bôn-báo, cho bôn-quán hay rằng ông thân của thầy hương thọ được 60 tuổi, đã từ lúc hôm đêm 28 rạng mặt 27 Janvier, và đã an táng người hôm 29 Janvier này rồi.

Nguyễn ông-lão này lúc sanh tiền tánh tình ôn hậu, phẩm-cách trang hoàng, có giúp việc tại sở Tạo-Tác văn cũ g thâm niên, được thưởng ngân-bài nhì hạng. Nay người bất hạnh mà qua đời, thiệt cũng đáng thương đáng tiếc.

Vậy bôn-quán cũng kính gửi đôi lời đề tỏ chút tình ai điều, và xin phân ưu với M. Phạm-văn-Long cùng quý-quyển của thầy. N. C. M. B.

DENTIFRICES THUỐC ĐANH RĂNG BÉNÉDICTINS DE SOULAC LAM RA Thuộc Bénédictins de Soulac (thuộc nước, thuộc sệt, thuộc bột, hay là xà-bông của các cha) Hầy dùng một thứ thuốc Bénédictins là thuốc không độc thối, dùng dùng mà thuốc khác có độc-dược. Thuộc Bénédictins của người Lang-chê ra mà các nước đều ưa dùng.

NIH-THIÊN-DƯƠNG

PHARMACIE ASIATIQUE

38, Rue de Canton. — Cholon

Tiệm chỉ h ở tại Quảng-dông, ông Lương-y Vi-Tê-Sanh ở ra.

Su-Độc-Liêu-Dược

(THUỐC TRỊ BỆNH TIÊM-LA)

Một Hoa-liêu là một mầm giết lớn trong đời văn-minh thế giới, hề n ang lấy nó, ăn chẳng biết ngon, ngủ không yên giấc, ấy là một giống bệnh rất hiểm, rất độc, cho nhân-quần xã-hội. Bởi vậy cho nên từ xưa đến nay những anh-tùng lao liệt; có nhiều người vì nó mà phải bỏ mình cũng tuyệt giống, hoặc đi truyền lại cho vợ con, ấy cũng đều tại dùng lầm phương thuốc.

Chớ như tiệm tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay, vào trị các bệnh Hoa-liêu cũng đã nhiều, gần khắp trong thế-giới, cho nên mới thấy đặng nhiều cái mới lạ mà nghiệm ra, vì có nhiều thầy trị bệnh Hoa-liêu thì hay dùng những vị Bá-đậu-sư-g mà xđ cho mạnh, hoặc dùng vị Thủy-ngân mà đặng xđ, g, như vậy thì chẳng những là hại thân mà lại không còn sanh con nữa đặng, ắt phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái sự hại ấy rất to. Và chẳng hề cái độc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo mấy nơi mạch máu, chớ không phải là ở hoai một chỗ, nếu xđ như vậy mà xđ ra mấy nơi mạch máu trong cả thân-thân đặng sao? Bất quá là lúc cái nhiệt độc nó đưng hành mà cho xđ ra, hoặc cho nó hạ xuống, đặng mà làm cho bệnh giảm xđ thời đó mà thôi, chớ nói lãnh chđ độc-ủy hay là mạnh trong mình một vài tháng thì là làm to làm đó.

Bởi tôi xét rõ các cơ-ủy, nên phải tìm các phương hay và hiệp với các ông Lương-y đặng nghiệm cứu các chứng bệnh ấy mà chế thuốc này ra đây, để mà cứu người và giúp đời, và lại tánh thuốc cũng là hóa-bình, không nưn cũng không xđ làm, bình nặng thì mỗi ngày xđ hai lần, còn bình nhẹ thì mỗi ngày xđ một lần, không đau bụng, cũng như thể người mạnh lại dần vào các nơi mạch máu mà đuổi các chứng độc, hoặc theo mồ hôi, hoặc theo đường tiêu-tiền, hay là hơi thở mà ra. Dầu cho người không phải bệnh Hoa-liêu mà uống nó, thì nó cũng làm cho huyết dịch sạch sẽ, ăn đặng nhiều, ngủ yên giấc và sửa diện-mạo sáng láng, tinh-thần khỏe khoắn.

Chú trị các chứng bởi bệnh Hoa-liêu kể ra sau này:

- Phong thấp đầu xương, Tim-la lè lè, Đau bệnh hệ-xoài, Huyết khô huyết độc, Ghê độc lây lưa, Hạch nơi chỗ độc, Bán thân bất toại, Dương-mai mọc mọc, Ung thư nhọt ghê, Lát voi lát đờng tiền, Vỡ danh thủng độc, Các chứng độc ngoài da.

Như ai có bị mấy chứng bệnh này thì xin đờng có tiết tiền, hầy mua mà uống, vì thuốc này trừ dứt nọc chẳng còn tái đi tái lại nữa.

Cách dùng Mỗi bữa sớm mai uống thuốc nước một muỗng và tối trước khi ngủ một muỗng. Còn thuốc hườn, uống mỗi lần ba muỗng sau khi ăn cơm trưa và tối, phải ấm mỗi ngày một lần và phải cứ ăn đồ chua, đồ sống sít.

Mỗi ve thuốc nước và thuốc hườn giá là 3.00

TRAI THỢ MỘC MICHEL

Nguyễn-hiệp-Hòa

Tại chợ Lái-Thiêu

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là Bàn ăn mặc-dá dài, có chân 2 kiêu.— Bàn ăn mặc-dá tron có kẻ thành.— Bàn ăn mặc-gỗ liền 4 kiêu.— Bàn tròn 4 trụ mặc-dá.— Bàn tròn 4 trụ mặc-cây.— Bàn xây cốt mặc-liền.— Bàn lau 12 trụ.— Bàn khách (salon).— Bàn rượu (apéritif) 3 kiêu.— Váng một chơn tiện, váng ghê hai, và váng ba, Tủ thờ, chân 3 kiêu; Tủ áo, Tủ rượu (buffet); giá nón dù (Porte parapluie et chapeau), Trụ kiền (colonne) ghê bán-kết (Banquette), ghê ngồi 5 kiêu, ghê Bán nguyệt, bàn viết 3 kiêu, váng một bàn đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kiêu thời, bằng cây trắc, cẩm lai, gỗ toàn là cây danh mộc, thợ làm khéo léo tinh xảo, không giả dối.

Xin quí ông có muốn dùng các món đồ chùng dọn trong nhà, thì xin gửi thơ, hay là thân hành đến tại tiệm tôi, tại chợ Lái-Thiêu đường ra công-xi heo (Abattoir), hoặc mua hay là đặc, thì tôi sẵn lòng làm mau và vira theo ý quí-vi.

CHỦ TRẠI MỘC. cần khải

Nhà QUANG-HUY

54, rue Viénot. — Saigon

Mới tiếp sang:

- Trà Ninh-Thái ngon làm..... 0.60 1 lon Trà hột ướp sen..... 0 40 1 lon Trà Mộng-Tiên uống bỏ A-phiê có hơn mầu người đã bỏ được rồi..... 1.50 1 gói Đủ thứ mực: Đen, 100 ve..... 7 00 Xanh, Tím, Đỏ, 100 ve..... 10 00 Mực in xu-xoa 10 ve..... 4 00 Mực con dấu 10 ve..... 3 50 Keo (colle) 100 ve..... 15 09 Bóng đèn khí Philippe 50, 100, 200, 300, 400. — O. R. Tia rẻ làm. Béc khí đá thế rẻ, đèn đđ thế rẻ.

ICH-NGUON-DUONG LAO DUOC PHONG
O DUONG AMIRAL ROZE, SO 55, TAI-CHU-CU SAIGON

丸補雙衣金
KIM-Y-SONG-BO-HOAN
Thuoc bo khi huyet

Lây là tự nhiên mà luận sự sống của người cũng như sự sống của thảo mộc vậy, loài thảo mộc...

Thuoc bo nay bat lun đon đon đon đon bả già trẻ chi đung đung...

Mot hoan gia... 0\$50
Tron hep hoi hoan gia... 1\$80

丸鳳坤科婦
Phu-khoa-khon-phung-hoan
THUOC DIEU KINH CHUONG TU

Nên Đôn-Đường gia tâm chính xét mà chế nên phương thuốc Sâm-Nhung-Kim-Y-Song-Bổ-Hoàn...

Phân người đôn bù đường kinh nguyệt có chứng thì động mạnh giới hằng ngày...

CAO BACH

Nguyên tiệm tôi đã khai sáng từ năm 1868 đến nay, chuyên chế rỗng các thứ thuốc hay thần hiệu...

dại khất của đôn bù khi kinh nguyệt và cơn sanh đẻ là đều rất quan hệ mà nói, còn kỳ dư biết bao nhiêu chứng bệnh hay xảy đến...

TRỊ NHỮNG CHỨNG

- 1 Đôn bù khí huyết kém suy, đường kinh không tới chậm con.
2 Đường kinh hư, hoặc khi nhiều khi ít, trời sục không chừng.
3 Bối đường kinh không tới biến ra chứng đau bụng.
4 Đường kinh bế, nghịch hành, ói máu.
5 Đường kinh xau huyết dợt dạt hoặc đỏ bầm.
6 Huyết bạch, huyết băng, thân thể ốm o, tinh thần già dợt.
7 Hoặc lo lắng nhiều, một nhọc chầu thân bại hoại.
8 Nghẹn, tức đau lưng mỗi giờ, ăn không tiêu, nhớt đầu, bụng dạ bán hoàn, mặt mày xau xám.
9 Thai bệnh, máy động chẳng êm thân thể mỗi từ chỉ phát thũng.
10 Lúc sanh đẻ huyết dư còn lại, hoặc nhao (thai y) ra không hết mà sanh bệnh.

Các chứng nói trên đây dùng đôn thuốc Khôn-Phụng này tức thì lành đã.

Một một hoàn giá... 0\$40
Nguyên một hộp 4 hoàn giá. 1\$50

MỸ KỸ

Tiệm họa chơn dung và khắc con dấu ở đường Turc, số 16
NGANG NHÀ HÀNG MOTTET, SAIGON

Kính cáo cùng quý khách dặng hay, tạ tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch đá xanh Tonkin có đủ các thứ kiểu.
Có khắc con dấu bằng đồng, mũ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điêu thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân...
Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.
Có thợ họa chơn dung nhâm hình người mà vẽ bằng dầu sưa vô bố, nước thuốc, mực Tàu, viết chỉ than, họa biền liễn và tranh, họa sơn thủy.
Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU cần khất.

QUỲNH-MỸ

NGUYỄN-NGỌC-CU
Số 20, đường Amiral-Courbet
(CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, củi, nước-mắm, tâm, cám, trà-đốt, trà-tàu, thuốc hút cùng các vật dùng khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán rỗng nước-mắm ở tỉnh Bình-thuận; không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố, gửi giấy, thì có kẻ đem đến nhà chẳng sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ sạch sẽ tề tề. Muốn dùng cơm từ bữa ăn, hay là muốn dùng cơm thối cũng được. Lại có chủ nghĩ ngơi thông tin các ông ghé chơi một phen thì

Kính cùng chư-vị dặng rõ:
Tiệm tôi khắc các thứ con dấu bằng đồng có đủ thứ kiểu con dấu thường dùng và con dấu có ngày tháng thay đổi, hoặc con dấu in chữ nổi, không phải in bằng mực. (L'Imbri sec et humide dateur automatique) có mực lục các thứ con dấu để qui-khách lựa dùng và độ giá tiền rất rẻ. Xin qui-khách chiểu cõ, tôi rất oam ơn lòng biết thành.
T.-KHANH-LONG
Graveur
149, rue Catinat, Saigon

LỜ I RAO

Kính cùng tôn bằng quan khách được hay: Nhà ngũ hiệu DƯƠNG-HUỆ-VINH-PHÁT, ở đường AMIRAL COURBET, môn hai 53, Saigon, phòng vi sạch sẽ tươm tươm, đã rộng rãi mát mẻ, mà giá tiền rẻ hơn, lại gần gare chánh Saigon, rất tiện bề cho quan khách tới lui, xin rộng lòng thì ăn một chuyên tui sẽ rõ trong tiệm chúng tôi là hiền kính si là tuề nào.

ANTOINE BÀU, đốn kính.
Nº 53, Amiral Courbet.

E. POURTOU

Đường Amiral-Dupré, số 33 đến 39 SAIGON
Rượu chất đỏ, trắng hiệu Médoc, hiệu Bordeaux, hiệu Bergerac, hiệu Fronsadais, hiệu St-Emillon, hiệu Beaujolais, và hiệu Bourgogne.
Có phân giải rõ ràng chứng có rằng không có pha rượu mạnh, ai muốn tranh bán không nói, vì rượu tốt mà giá lại rẻ.
BỐN HIỆU SAI TRẺ ĐEM BÊN NHÀ
Bốn hiệu có làm tờ giao kèo với sáu chủ vườn làm rượu có tiếng tại xứ Médoc, và bảy chủ vườn có danh ở xứ Bordelais. Kina Pélale Goudron Robert khai vị tưu có danh và hiệp theo pháp vệ sanh hơn hết.
Rượu Sam-banh, rượu hạt cõt Sam-banh, rượu chất, thượng mỹ tưu hiệu Bordeaux, hiệu Bourgogne và rượu ăn bàn rất nhè nhàn.

TRONG LỤC CHÁU AI MUỐN MUA SẺ CỜ ĐEN CHO SONG CHỮ MUA PHẢI CHỤY TIỀN SỜ PHỤ

NAM-HÔNG-PHÁT

KHÁCH SANG
ở đường Boulevard Bonnard, số 106
ngang Cave xe lửa nhỏ Saigon-Goup,
lại chợ mới Saigon.

Bán rượu tây và rượu mạy, rượu caennas và rượu alcool.
Có cho mượn phòng nghỉ sạch sẽ rộng rãi, giá rẻ.
Qui-quan, Qui-khách ở xa muốn mua thì cần vật chi thì tới mua gặt, niệm kỳ hàng gửi tới chi ở mạy ông.

CỘT TRÀM VÀ CỤ TRÀM

Kính cùng Lục-châu chư quân-từ rõ:
Tại vựa tôi có trữ đủ thứ Cạicõng Tràm và Cạicõng giá, dài vắn nhỏ lớn đủ thứ đủ hạng, để dùng mà ấm nệm nhà, hay là đóng cừ cũng được, như Liệt-vị muốn mua-bao nhiêu hoặc hạng nào thứ nào xin viết thư cho tôi mà thương lượng giá cả trước cho xong, thì tôi sẽ cho gưê chở đến nhà cho Liệt-vị.

Nay kính
TRAN-TẤN-TAI
Marchand de bois à Rachgia.

LIEN-THÀNH

BÔNG-DƯƠNG SẢN-VẬT CỔ-PHÂN-HỮU-HẠN CÔNG-TY

Mỗi cái tại CHOLON, Quai Testard số 3

Nhãn hiệu này in giấy mà dán vào chỗ bó trét nắp lư, chén... Ai muốn mua nước-mắm thiệt, thì mua những thứ nước-mắm...

LIEN-THANH. Cần phải

PNOM-PENH BAZAR TRƯỞNG-XUÂN

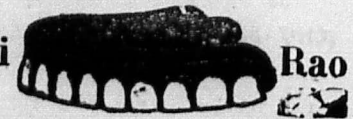
- BÁN SỈ BÁN LẺ
Tại xứ ta, người Tàu và An-dộ cũng phải là bán rông hàng...
Đầy bốn hiệu đã tẩm đến góc cội (chánh các nhà công nghệ) hàng ngoại quốc mà sẽ lại cho họ, kể đã 10 năm trời.

Trại thợ mộc hiệu Lục-Long tự Nguyễn-long-Thao ở tại chợ Lái-thiền

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 5 năm ở phía sau phố chợ đường xe hơi Saigon-Thudaumot, có đóng sẵn đủ bằng ấn dài mặt gỗ liền từ 1m40 cho đến 2m20, bề ngang 0m80 cho đến 1m15; bằng ăn chè kiểu tứ linh (long, lân, qui, phụng), bằng lâu cửa cường 7, 8 trụ cho đến 12 trụ, và bằng ăn mặt đá; bằng tròn một cột xây, chường chạm tam lân từ 1m55, có thứ 5 trụ 4 góc chạm giấy lá tày, bằng rượu (table d'apertifs), bằng khách (table de salon), bằng viết (bureau) bằng rửa mặt (table de toilette) bằng nguyệt, th áo trơn, tủ áo kiền, tủ thờ cùn, biển liễn, thanh thờ kiền và sơn thủy, chữ đóc, chữ vàng, ghế ngồi mặt tròn, mặt trái đào, mặt đầu, và có đủ thứ đồ tiện, những là chường đèn, đài, lợp, khay, kỹ vàng một, vàng nai, vàng ba, vàng tư, hết thầy đều làm bằng cây danh mộc, chế theo kiểu kim thời tron bên, chắc chắn và bán giá rẻ.

TIỆM TRONG RANG HIỆU: ĐỖ-TÁI-SANH

Số 26 đường Ginlong số 26 CHOLON

Kính-công-Lục-châu chư, qui-khách, đáng hay tiệm tôi trông rắng và bịch rắng vàng thuở nay, trong Lục-châu cũng có nhiều ông đã biết, giá đã rẻ hơn các nơi; mà cách làm như-nhứt thầy đều chắc chắn hàng hời, hoặc trông hay ắt bịch rắng vàng, cách thức đều theo kiểu kim-thời, bịch bằng vàng Annam và vàng Tây, lại tôi cũng đứng bảo lãnh cùng qui-khách, như trong một năm mà rắng của tôi trông và bịch, có sút rớt ra, thời đem cho tôi làm lại không ăn tiền, vậy xin qui-khách có sáng diệp dùng, xin dời gót đến tiệm tôi, tôi sẽ sáng lòng tiếp rước chẳng sai, còn như qui-khách nào, trông cho đẹp hai hàm hoặc bịch vàng mà không dịp rành đến tôi, xin dời thư thường nghị, chừng ấy tôi sẽ đem tại nhà qui-khách cũng đẹp nội trong Lục-châu chẳng luận gần xa.

Nay kính

HAY LẮM! HAY LẮM!! Nhân nguyệt văn đáp (LA LUNE ET LA FOÛTE) Traduction libre

NGUYỄN-CÔNG-HOÀ

Giá mỗi cuốn..... 0\$30
Các tiệm sách ở Saigon đều có bán. Tại Báo-quán Nông-Cổ Min-Đam cũng có bán.

ĐỒNG ÂM TỰ VỊ

DICTIONNAIRE DES HOMONYMES ANNAMITES
Accompagné d'un appendice compr. tant tous les mots difficiles à écrire
PAR Nguyễn-văn-Mai

Trong sách này có đủ những chữ khó viết, hoặc chữ đồng âm cũng chữ không năm đồng âm, mà phải viết hời hay là ngã, hoặc viết đ hay g ở trước, e hay la t có g hay là không g ở sau.
Nay có lời châu thi của quan Đốc-học chuân, ngày 31 Aout 1916, dạy rằng:
«Đền các khoa thi lời đây, thì trong những bài hạch về tiếng Annam quan giám khảo chấm vở hết sức nghiêm s.
Vậy nên tôi nghĩ ý dọn đũa này, ngõ hầu giúp các trò viết chữ quốc-ngữ cho đúng theo Tự điển Genibrel và Paulus Cua. Hễ có nghi ngại chữ nao, lật quyển này ra mà coi, thì viết không sai.
Bán tại tiệm Quỳnh-Mỹ, 20, rue Amiral Courbet (Chợ Bến-Trạm mới, và các nhà in và bán sách Annam tại Saigon.

VUA LỚN TRỮ ĐỒ VẬT THỰC NHỮNG NGƯỜI KẾ NGHIỆP HANG MOFFET VÀ CÔNG-TY

H. BLANC và HAUFF

Rượu nho đỏ và trắng (thùng và ra ve)

Nước PERRIER

Như Soda, mua nguyên thùng và ve, ve lớn, ve phân nửa và ve góc tư.

Sữa hiệu CON GÀU

Sữa tươi tốt như mới nặn ra SỮA ĐẶC NGỌT CONDENSÉ Sữa đặc không đường condensé

Vàng sữa béo lên

Sữa bò hiệu CON GÀU tại hành Suisse làm ra

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVÉ-SOURIS

Máy viết chữ hiệu UNDERWOOD, viết rõ ràng lắm.

Bijouterie Saigonnaise

Tiệm MINH-THÀNH HÒA BÁN ĐỒ NỮ-TRANG 23, Rue Schroeder, 23 - Saigon

Kính. lời cho lục-châu chư qui-khách đặng rõ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ nữ-trang theo kiểu kim-thời, rất nên xinh đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder số 23. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ nữ-trang ở Cholon, đường Thủy-binh (Rue des Marins) số 184, tục danh là hàng

cháo-úi, nên tôi thường hiệu ý qui-bá qui-cô ưa dùng đồ nhẹ nhàn và huê-mỹ. Từ kh. tôi mở 2 căn tiệm ấy đến nay cũng nhờ ơn qui-bà chiểu cổ cho người đồng-bang nên việc, tôi rất cảm ơn, ngày nay mà trong lục-châu hiệp hùng, lập tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lấy làm vui mừng cho các ông và cầu xin cho các ông cho mau thành tựu.

Nay kính,

Nguyễn-văn-Lục đit Bix-Khôn.